

***SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W SOPOCIE
W 2008 ROKU***

MARZEC 2009

SPIS TREŚCI:

<u>Rozdział I</u>	WPROWADZENIE	3
<u>Rozdział II</u>	STRUKTURA	4
<u>Rozdział III</u>	FINANSOWANIE	5
<u>Rozdział IV</u>	KLIENCI	7
	4.1. NA PODSTAWIE USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	7
	4.2. NA PODSTAWIE INNYCH USTAW	8
<u>Rozdział V</u>	WSPARCIE OSÓB STARYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	9
	5.1. OŚRODKI WSPARCIA	9
	5.2. USŁUGI OPIEKUŃCZE	11
	5.3. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	13
	5.4. ŚWIADCZENIE REHABILITACJI SPOŁECZNEJ	14
<u>Rozdział VI</u>	WSPARCIE MIESZKAŃCÓW O NAJNIŻSZYCH DOCHODACH	15
	6.1. POMOC PIENIĘŻNA	16
	6.2. DOŻYWIANIE - POSIŁKI	19
	6.3. SPRAWIENIE POGRZEBU	20
	6.4. SCHRONIENIE	20
<u>Rozdział VII</u>	ŚRODOWISKOWA PRACA SOCJALNA	21
	7.1. KONTRAKT SOCJALNY	22
	7.2. „ASYSTENT RODZINY”	22
	7.3. PROJEKT SYSTEMOWY „PRZYSZŁOŚĆ W TWOICH RĘKACH” WSPÓŁFINANSOWANY Z EFS	23
	7.4. PRACE SPOŁECZNE – UŻYTECZNE	23
<u>Rozdział VIII</u>	POMOC DZIECKU I RODZINIE	24
	8.1. POMOC RODZINIE ZNAJDUJĄCEJ SIĘ W KRYZYSIE	24
	8.2. PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE	25
	8.3. MIESZKANIE CHRONIONE	27
	8.4. RODZICIELSTWO ZASTĘPCZE	27
	8.5. MIEJSCA INTERWENCYJNE	29
	8.6. PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE	29
	8.7. PRACA SOCJALNA Z RODZINAMI NATURALNYMI I WYCHOWANKAMI SYSTEMU OPIEKI ZASTĘPCZEJ	31
	8.8. USAMODZIELNIENIA WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH RODZINY ZASTĘPCZE I PLACÓWKI OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZE	31
<u>Rozdział IX</u>	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ZALICZKA ALIMENTACYJNA, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY, POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH.	32
<u>Rozdział X</u>	ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE I KOŚCIELNE	33
<u>Rozdział XI</u>	WAŻNE WYDARZENIA I INICJATYWY REALIZOWANE PRZEZ MOPS	35
<u>Rozdział XII</u>	PODSUMOWANIE	42
	SPIS TABEL I WYKRESÓW	44

Rozdział I

WPROWADZENIE

Według Ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W 2008 roku pomoc udzielana była w przypadku trudnej sytuacji życiowej przy spełnieniu ustawowego kryterium dochodowego, które odpowiednio wynosiło:

1. dla osoby samotnej **477 zł**,
2. dla osoby w rodzinie **351 zł**,
3. w przypadku przyznawania pomocy w zakresie dożywiania na podstawie Ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”:
 - a. dla osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza **150%** ustawowego kryterium dochodowego tj. 715,50 zł,
 - b. dla osoby w rodzinie, której dochód nie przekracza **150%** ustawowego kryterium dochodowego tj. 526,50 zł,
4. w przypadku przyznawania pomocy na zakup leków oraz dogrzania mieszkań na podstawie Uchwały Rady Miasta Sopotu podwyższającej kryterium dochodowe:
 - a. dla osoby samotnej, której dochód nie przekracza **150%** ustawowego kryterium dochodowego tj. 715,50 zł,
 - b. dla osoby w rodzinie, w której dochód nie przekracza **130%** ustawowego kryterium dochodowego tj. 456,30 zł,
5. w przypadku przyznawania pomocy w formie posiłków na podstawie Uchwały Rady Miasta Sopotu podwyższającej kryterium dochodowe,
 - a. dla osoby dorosłej **do 160%** ustawowego kryterium dochodowego tj. 763,20 zł (dla osoby samotnie gospodarującej) lub 561,60 zł (dla osoby w rodzinie),
 - b. dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza **200%** kryterium dochodowego tj. 702 zł.

MOPS w Sopocie wykonywał zadania gminy, powiatu oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Pomoc udzielana była w formie pieniężnej, w naturze lub usługach. Świadczenia miały charakter stały, okresowy lub jednorazowy. Osobom niezaradnym życiowo, niepełnosprawnym, MOPS opłacał bezpośrednio świadczenia np. gaz, energię elektryczną i opał, wydawane były gorące posiłki. Praca socjalna z podopiecznymi nastawiona była na jego usamodzielnienie życiowe oraz integrację ze środowiskiem. Kontynuowano pracę opartą na aktywnych formach tj. kontrakty socjalne z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji: prace społecznie – użyteczne, grupy wsparcia, szkolenia zawodowe, warsztaty psychologiczne. Realizowano projekt „Asystent rodziny” wzmacniając rodzinę w jej funkcjonowaniu. Osobom wymagającym wsparcia w codziennych czynnościach przyznawano usługi opiekuńcze w domu lub w ośrodkach wsparcia oraz domach pomocy społecznej. Udzielano pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej oraz osobom będącym w kryzysie. Kontynuowano działania zmierzające do pozyskania nowych rodzin zastępczych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie realizował zadania wynikające z Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jak również Ustawy o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy oraz dodatkowo na zlecenie Prezydenta Miasta Sopotu realizowano zadania z Ustawy o świadczeniach rodzinnych i Ustawy o postępowaniu wobec dłużników

alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej oraz Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wszystkie działania podejmowane w 2008 roku oparte były o wspomniane ustawy oraz zgodne z Uchwałami Rady Miasta Sopotu. Bieżąca działalność zgodna była z:

1. Strategią Integracji i Polityki Społecznej na lata 2005 – 2014 przyjętej Uchwałą Nr XXIII/408/05 Rady Miasta Sopotu z 11 lutego 2005 roku,
2. Planem Strategicznym Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Sopocie na lata 2005 – 2014 przyjętego Uchwałą Nr XXV/453/2005 Rady Miasta Sopotu z dnia 15 kwietnia 2005 roku,
3. Programem Systemu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną przyjętego Uchwałą Nr XXXV/601/06 Rady Miasta Sopotu z 17 marca 2006 roku,
4. Programem promocji zatrudnienia oraz aktywizacji sopockiego rynku pracy na lata 2007 – 2013 przyjętego Uchwałą Nr XXXIX/653/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 29 września 2006 roku,
5. Strategią działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sopocie na lata 2002 – 2010 z czerwca 2002 roku,
6. Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2008 – 2014 z 27 czerwca 2008 roku.

Przez cały rok prowadzono akcję informacyjną dla mieszkańców Sopotu dot. działalności merytorycznej Ośrodka: ulotki, strona internetowa, komunikaty prasowe, konferencje merytoryczne i prasowe.

Rozdział II **STRUKTURA**

Struktura Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest na bieżąco dostosowywana do potrzeb wynikających z realizowanych zadań. Schemat poniżej przedstawia organizację pracy w MOPS na 31.12.2008r. Zgodnie ze statutem MOPS jest koordynatorem działań w zakresie pomocy społecznej w mieście, diagnozując i tworząc kompleksowy system odpowiadający potrzebom w mieście w zakresie pomocy społecznej. Część zadań realizowanych w ramach systemu pomocy społecznej zlecona została organizacjom pozarządowym i kościelnym w otwartym konkursie ofert lub następował zakup usługi zgodnie z Ustawą Prawo zamówień publicznych.

Według stanu na koniec 2008 roku w MOPS Sopot zatrudnionych były 104 osoby. Średni rejon pracownika socjalnego realizującego zadania gminy na 31.12.2008r. wynosił 2 436 mieszkańców, w tym 2 etaty pracownika socjalnego finansowane z EFS (standard 2 000 mieszkańców na jednego pracownika socjalnego).

Wszyscy pracownicy merytoryczni posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Pracownicy socjalni posiadają kierunkowe wykształcenie, w tym wyższe o kierunku praca socjalna. 58% wszystkich pracowników MOPS legitymuje się wykształceniem wyższym, wśród których 25% ukończyło studia podyplomowe. Ponadto, pracownicy uczestniczyli w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje i umiejętności.

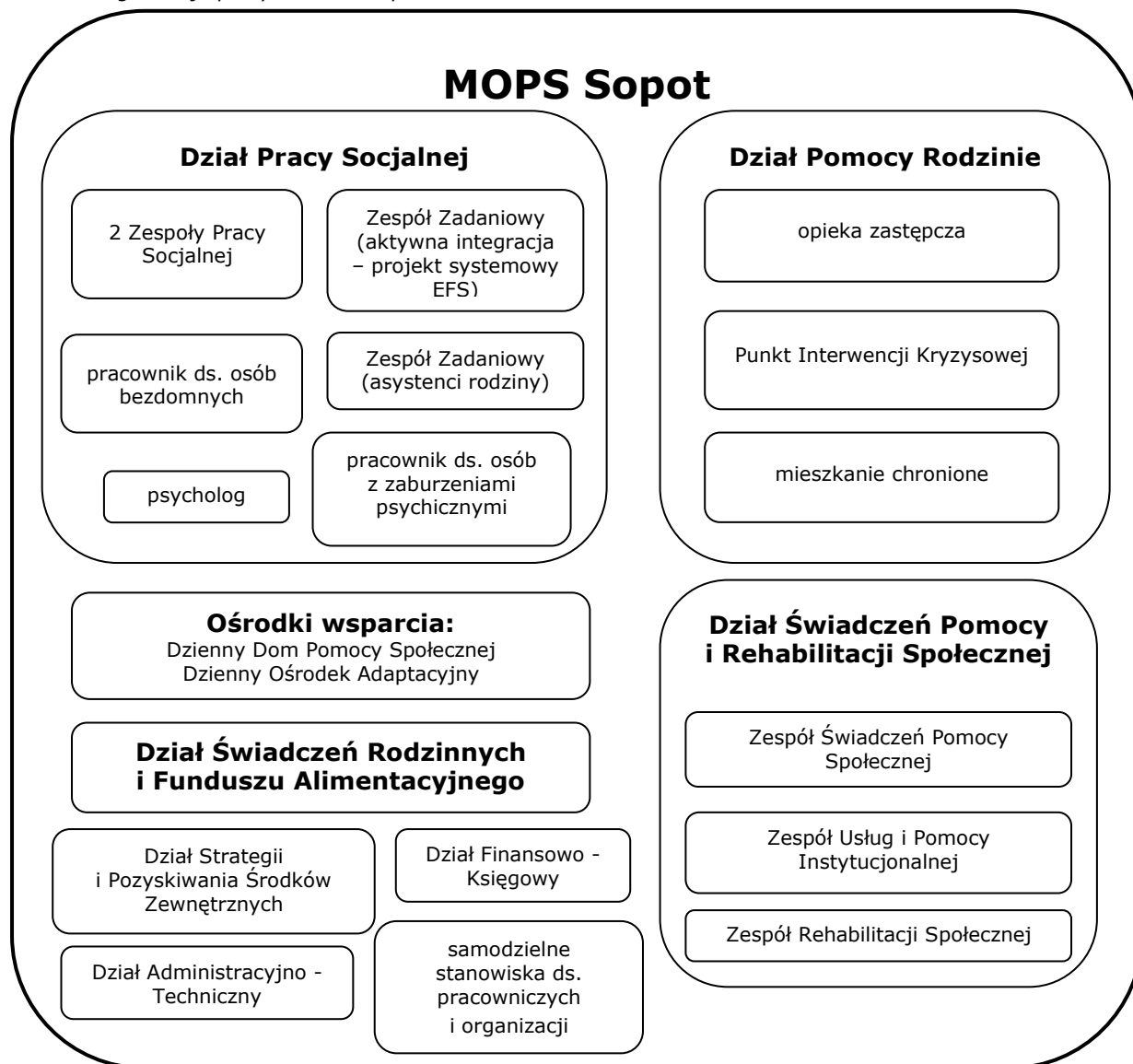
MOPS udzielał pomocy w większości na podstawie decyzji administracyjnych, oprócz pracy socjalnej, poradnictwa, udziału w grupach wsparcia, sesjach terapeutycznych, spotkaniach integracyjnych.

Liczba wszystkich decyzji administracyjnych wydanych w ramach organizacji MOPS spadła o około 2% i wyraża ona ogólną tendencję spadkową liczby świadczeniobiorców.

Tabela nr 1. Liczba wydanych decyzji administracyjnych i odwołań w 2008r.

Liczba wydanych decyzji ogółem w tym:	7 749
Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej	5 801
Liczba wydanych decyzji w związku z realizacją ustawy o świadczeniach rodzinnych, przyznawaniem zaliczek alimentacyjnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego	1 948
Liczba odwołań od decyzji w tym:	28
utrzymano w mocy	7

Schemat. Organizacja pracy w MOPS Sopot na dzień 31.12.2008.

Rozdział III

FINANSOWANIE

1. **5,17%** środków budżetu miasta przeznaczono na zadania realizowane przez MOPS
2. **3,64 %** środków budżetu miasta przeznaczano na zadania realizowane przez MOPS na podstawie Ustawy o pomocy społecznej w dziale 852 - realizowane przez MOPS i Dom

Dziecka „Na Wzgórzu” (bez świadczeń rodzinnych, rehabilitacji społecznej, składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz dochodów własnych MOPS)

3. MOPS realizował zadania pomocy społecznej ze środków własnych miasta Sopotu, dotacji z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz z dotacji z Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela Nr 2. Źródła finansowania zadań na podstawie Ustawy o pomocy społecznej

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w zł	Struktura w %
1.	Środki własne miasta Sopotu	9 522 736	77,6
2.	Dotacje celowe na zadania zlecone	1 706 263	13,9
3.	Dotacje do zadań własnych	726 080	5,9
4.	Dotacje na projekty z różnych źródeł w tym:	319 457	2,6
	ze środków Unii Europejskiej	309 012	2,5
RAZEM		12 274 536	100,0

Tabela Nr 3. Realizacja zadań przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie (na podstawie Ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw; płatnikiem MOPS i Urząd Miasta Sopotu)

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota wydatków ogółem w zł	W tym dotacja w zł
zadania z Ustawy o pomocy społecznej		12 297 699	2 751 800
własne gminy o charakterze obowiązkowym		6 136 505	723 080
1.	schronienie, sprawienie pogrzebu, ubranie, zasiłki okresowe, zasiłki celowe na leki, opały, żywność, remont mieszkania oraz inne celowe	683 861	60 000
2.	zasiłki celowe według podwyższonego kryterium z Uchwały Rady Miasta Sopotu	68 837	---
3.	dożywianie (wraz z programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”)	304 898	113 200
4.	usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania i specjalistyczna opieka całodobowa	1 398 746	---
5.	kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności	465 945	23 760
6.	prowadzenie MOPS	3 214 218	526 120
własne gminy		1 325 703	309 012
7.	zasiłki celowe specjalne	128 305	---
8.	ośrodki wsparcia	807 477	---
9.	projekty ze środków Unii Europejskiej	309 012	309 012
10.	zadania wspierane z zakresu pomocy społecznej realizowane przez organizacje pozarządowe	39 860	---
11.	pozostałe zadania	17 886	---
12.	wydatki z dochodów własnych	23 163	---
Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę		1 696 321	1 696 321
13.	zasiłki stałe oraz zasiłki celowe związane z klęską żywiołową	1 088 554	1 088 554
14.	składki na ubezpieczenie zdrowotne	98 349	98 349
15.	specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	150 468	150 468
16.	prowadzenie środowiskowego domu samopomocy	358 950	358 950
własne powiatu		3 129 228	13 445
17.	opieka w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania, usamodzielnienia dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych	1 261 052	---
18.	prowadzenie mieszkania chronionego i Punktu Interwencji Kryzysowej	228 945	---
19.	placówka wsparcia dziennego oraz miejsca interwencyjne dla dziecka i rodziny	215 500	---
20.	Wsparcie rodzin zastępczych - środki MPiPS	10 445	10 445
21.	Dom Dziecka „Na Wzgórzu”	1 413 286	3 000
zlecone powiatowi		9 942	9 942
22.	składki na ubezpieczenia zdrowotne wychowanków	9 942	9 942
Zadania spoza Ustawy o pomocy społecznej		5 146 607	5 062 719
23.	świadczenia rodzinne, zaliczki alimentacyjne, fundusz alimentacyjny oraz działania wobec dłużników alimentacyjnych	4 795 743	4 735 032
24.	świadczenie rehabilitacji społecznej (w tym środki pozabudżetowe z PFRON)	350 864	327 687 (z PFRON)
OGÓŁEM		17 444 306	7 814 519

Rozdział IV

KLIENTY

4.1. NA PODSTAWIE USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2008 roku z różnych form pomocy w ramach zadań gminnych i powiatowych zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej skorzystało:

- 1 130 rodzin** tj. **6%** ogółu gospodarstw domowych w Sopocie,
- 1 352 osobom** przyznano świadczenia w ramach zadań własnych i zleconych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania, tj. **3,5%** ludności faktycznie zamieszkującej w Sopocie,
- 742 rodzinom** udzielano pomocy w postaci pracy socjalnej tj. **66%** ogółu rodzin objętych pomocą.

UWAGA: Liczba rodzin podanych powyżej nie jest sumą ogółu rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Tabela nr 4. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (gminnych i powiatowych) ze względu na podział zadań (na podstawie Ustawy o pomocy społecznej)

Wyszczególnienie		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
1.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania) *	1 352	1 130	1 953
2.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	305	301	375
3.	Świadczenia przyznawane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1 276	1 058	1 859
4.	Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	x	742	1 309
5.	w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	127	241

* wiersz 1 nie jest sumą wiersza 2, wiersza 3 i wiersza 4

W roku sprawozdawczym liczba rodzin objętych pomocą spadła o 2,4% w stosunku do 2007 roku. Ogólna liczba osób, którym przyznano świadczenie spadła o 2,3%. Jednak obserwowany od 2003 roku spadek liczby klientów znacznie stracił na sile. Nieznacznie wyższy odsetek klientów korzysta ze świadczeń przyznawanych w ramach zadań zleconych gminie przy jednoczesnym spadku osób korzystających ze świadczeń w ramach zadań własnych.

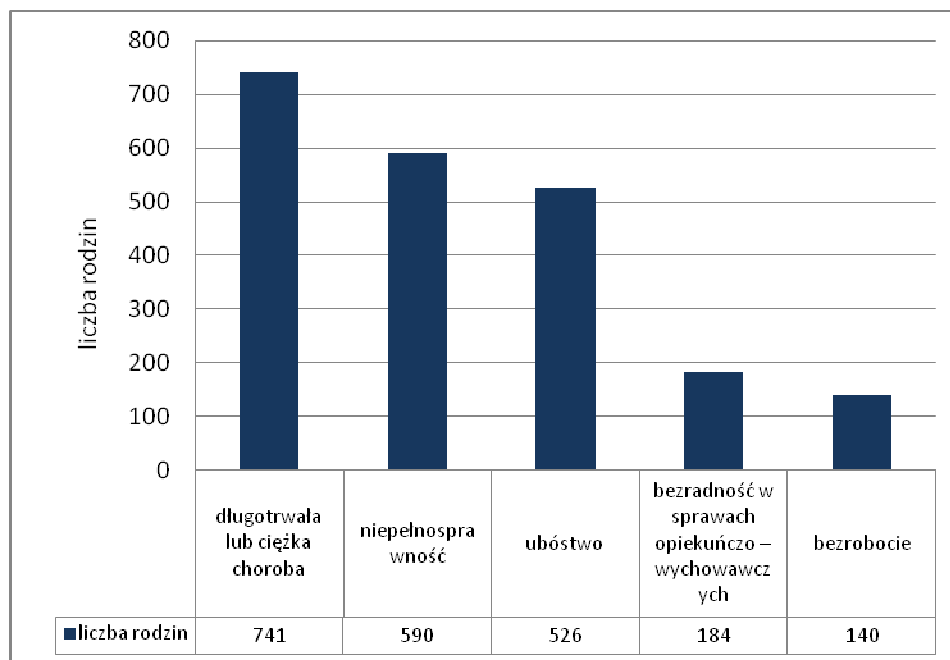
Tabela nr 5. Dominujące przesłanki do udzielania pomocy w ramach zadań własnych i zleconych gminie w zakresie pomocy społecznej w latach 2006 – 2008

Powód trudnej sytuacji życiowej*	Liczba rodzin 2006	Liczba rodzin 2007	Liczba rodzin 2008
długotrwała lub ciężka choroba	790	764	741
niepełnosprawność	767	737	590
ubóstwo	666	563	526
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	344	283	184
bezrobocie	304	173	140

* jedna rodzina może wystąpić w kilku rodzajach dysfunkcji

Od trzech lat najczęstszymi przesłankami do udzielenia pomocy w ramach zadań gminy jest w kolejności długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo. Warto zaznaczyć, że wśród ww. przesłanek, które były powodem do udzielenia pomocy liczba rodzin korzystająca ze względu na niepełnosprawność wykazała dynamiczny spadek, bo aż o 20%. Ponadto, znaczne zmniejszenie liczby rodzin obserwuje się wśród rodzin, którym udzielono pomocy ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (aż o 35%) oraz z powodu bezrobocia (o 19%) w stosunku do 2007r.

Wykres nr 1. Dominujące przesłanki do udzielania pomocy w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2008r.

4.2. NA PODSTAWIE INNYCH USTAW

Realizacja świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie Ustawy o świadczeniach rodzinnych, Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej i Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów objęła:

- a. **1 507 rodzin**, którym przyznano świadczenia rodzinne, tj. 8% ogółu gospodarstw domowych w Sopocie,
- b. **183 osoby**, które korzystały z zaliczki alimentacyjnej,
- c. **191 osób**, które korzystały ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Z dniem 1 października 2008r. zgodnie ze zmianami ustawowymi wprowadzono świadczenia z funduszu alimentacyjnego zamiast zaliczki alimentacyjnej.

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej finansowanych ze środków PFRON oraz z budżetu Miasta Sopotu zgodnie z Ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych objęła:

- a. **241 osób niepełnosprawnych**, którym przyznano dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych oraz dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
- b. **44 opiekunów osób niepełnosprawnych** uczestniczących w turnusach rehabilitacyjnych.

Rozdział V

WSPARCIE OSÓB STARYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

5.1. OŚRODKI WSPARCIA

Zadaniem MOPS jest zapewnienie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym w organizacji życia bez konieczności umieszczania ich w stacjonarnych placówkach pomocy społecznej, utrzymanie sprawności fizycznej i psychicznej, podtrzymywanie kontaktów towarzyskich oraz działania integrujące ze środowiskiem poprzez zajęcia w ośrodkach wsparcia dziennego pobytu.

Ośrodkami wsparcia w Sopocie w myśl Ustawy o pomocy społecznej to: Dzienny Dom Pomocy Społecznej i Dzienny Ośrodek Adaptacyjny.

5.1.1. DZIENNY DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DDPS)

Sopot, ul. Kolejowa 14

DDPS zaspokajał potrzeby bytowe, zdrowotne i kulturalne osób **starszych i niepełnosprawnych** kwalifikujących się do tej formy pomocy, z uwzględnieniem ich psychofizycznej sprawności, prawa do intymnego godnego życia i ochrony dóbr osobistych.

Średnio w miesiącu z zajęć w placówce korzystało 36 osób, liczba osób, które uczestniczyły w całym roku wyniosła 51 i jest ona zasadniczo wyższa niż w roku 2007. Prawie trzy czwarte osób uczęszczających do DDPS na zajęcia było w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 roku życia oraz mężczyźni powyżej 65 roku życia).

Osoby korzystające z DDPS ponosiły koszty wyłącznie za wyżywienie. Odpłatność ustalana była na podstawie Uchwały Rady Miasta, a jej wysokość uzależniona była od dochodu uczestnika.

Zajęcia stałe realizowane przez kadrę DDPS to: muzykoterapia, zajęcia teatralne, terapia zajęciowa, pozytywne myślenie i zajęcia kulinarne. Podczas całego roku odbyło się kilkanaście festynów i zabaw okolicznościowych, których celem było rozszerzenie zainteresowań oraz wiedzy uczestników zajęć. Przyjętym elementem działania była współpraca z innymi podobnymi ośrodkami, dzięki której seniorzy mieli możliwość poznać i odwiedzić inne placówki, uczestniczyć w spotkaniach przez nie organizowanych. Ośrodek dbał również o zapewnienie wyjazdów do ciekawych miejsc znajdujących się w Trójmieście i poza nim.

Na terenie DDPS od 4 listopada 2008 roku działał Punkt bezpłatnych porad prawnych dla osób starszych i niepełnosprawnych z Sopotu, które mają ograniczone możliwości poruszania się. Dzięki wspólnej inicjatywie Studenckiej Uniwersyteckiej Poradni Prawnej przy Wydziale Prawa Uniwersytetu Gdańskiego i MOPS-u w Sopocie Punkt otwarty był w każdy wtorek miesiąca. Przez dwa miesiące działalności do Punktu zgłosiło się 21 osób, a porady dotyczyły głównie świadczeń emerytalno – rentowych, spraw spadkowych i wyłączenia.

WYŻYWIENIE W DDPS

W kuchni Dziennego Domu Pomocy Społecznej przygotowywane były posiłki dla osób korzystających z DDPS, DOA oraz osób objętych usługami opiekuńczymi w domu.

Średnia odpłatność klienta wynosiła 58,5% kosztów wyżywienia, tj. zakupu surowca i kosztów przygotowania. 45% osób ponosiło pełne koszty wyżywienia. Dzienna stawka za wyżywienie wynosiła 11zł (trzy posiłki).

Tabela nr 6. Liczba osób korzystająca z wyżywienia w DDPS w 2008r.

Liczba osób korzystających z wyżywienia w roku w tym:	168
osoby korzystające z DOA	27
osoby korzystające z DDPS	99
posiłki donoszone do domu	42

5.1.2. DZIENNY OŚRODEK ADAPTACYJNY (DOA) Sopot, ul. Kolejowa 14

DOA zapewnia **osobom niepełnosprawnym intelektualnie** możliwość rozwoju sprawności i umiejętności psychofizycznej poprzez realizowanie programu zajęć terapeutycznych i rehabilitacyjnych, których celem jest zapewnienie adaptacji tych osób do życia społecznego, a co za tym idzie usamodzielnienie i wdrożenie do pracy.

Osoby korzystające z DOA ponosiły koszty za żywienie, których wysokość uzależniona jest od ich dochodów. Prawie 80% osób poniosło pełną odpłatność za pobyt w 2008 roku tj. 8,25 zł za każdy dzień.

Średnio w miesiącu z zajęć w DOA korzystało 27 osób, liczba osób, które uczestniczyły wyniosła 31 w całym roku.

Zajęcia prowadzone były poprzez naukę i podtrzymywanie nabytych już umiejętności, rozwijanie samodzielności życiowej, wyzwalanie aktywności i kreatywności artystycznej oraz usprawnianie fizyczne. Wśród zajęć realizowanych w 2008 roku można było znaleźć: zajęcia sportowe, zajęcia plastyczne, zajęcia manualne, warsztaty teatralne czy muzykoterapię. Ważnym elementem pracy Ośrodka była współpraca z innymi ośrodkami oraz organizacjami pozarządowymi na terenie województwa pomorskiego.

Uczestnicy Dziennego Ośrodka Adaptacyjnego nieprzerwanie od października 2006 brali udział w projekcie „BIZON – Biuro Integracji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie” finansowanego z EFS, którego celem było stworzenie warunków do aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz wprowadzenie ich na rynek pracy. W 2008 roku pięć osób zostało przeszkolonych, z których cztery podjęły pracę. Jest to liczba osób porównywalna do roku 2007.

Kontynuowano projekt usamodzielnienia życiowego osób niepełnosprawnych intelektualnie w ramach **mieszkania treningowego**. Zasadniczym celem było prowadzenie treningu samodzielności, po ukończeniu którego część osób miała być przygotowana do funkcjonowania we własnych mieszkaniach lub w mieszkaniach chronionych, przy minimalnym, dostosowanym do indywidualnych potrzeb wsparciu w ramach pomocy środowiskowej. W 2008 roku treningi trwały od jednego tygodnia do miesiąca, jednak większość przeprowadzonych treningów trwała dwa tygodnie (44%). W mieszkaniu treningowym była także możliwość czasowego umieszczenia osoby w ramach interwencji (było 8 interwencyjnych umieszczeń w ciągu całego roku). Odpłatność za pobyt wynika z długości planowanego treningu. Pełna odpłatność została wniesiona za 80% treningów. Liczba osób biorących udział w treningach w mieszkaniu wzrosła o prawie jedną czwartą i w roku sprawozdawczym wyniosła 16.

DOA prowadził zajęcia **Klubu dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi**. Spotkania odbywały się dwa razy w tygodniu w godzinach popołudniowych. W ramach Klubu prowadzona była psychoterapia indywidualna, grupowa, terapia zajęciowa, praca socjalna oraz poradnictwo dla rodzin. W ciągu całego roku z oferty Klubu skorzystało 21 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 4 osoby spoza Sopotu.

Zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Nr XXI/282/2008 z 12 grudnia 2008r. w miejsce DOA powołano „Środowiskowy Dom Samopomocy – Ośrodek Adaptacyjny”, który będzie działał w Sopocie przy ulicy Kazimierza Wielkiego 14.

5.2. USŁUGI OPIEKUŃCZE

MOPS w Sopocie świadczył usługi opiekuńcze osobom, które z powodu wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności wymagały pomocy osoby drugiej oraz tym, którym rodzina nie mogła takiej pomocy zapewnić.

5.2.1. USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

Celem świadczenia usług opiekuńczych w domu jest wsparcie osób tego wymagających pomocą dostosowaną do potrzeb, w szczególności pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Zapewnienie usług jest zadaniem własnym gminy.

Usługi świadczone były przez Polski Czerwony Krzyż oraz Polski Komitet Pomocy Społecznej. Podmioty wyłonione zostały w drodze otwartych konkursów ofert ogłaszanych przez Prezydenta Miasta Sopotu. Odpłatność osób objętych usługami za usługi uzależniona była od wysokości ich dochodów i ustalona na podstawie Uchwały Rady Miasta Sopotu (Dz. Urz. Woj. Pomor. z 2004r. Nr 114 poz.2005; Dz. Urz. Woj. Pomor. z 2008r. Nr 56 poz.1579).

W roku sprawozdawczym znacznie wzrosły wydatki Miasta na realizację tego zadania i wyniosły 1 252 343zł. Od maja 2008r. podwyższono cenę za godzinę usług z 7,80 i 8,00 zł do 12,00 zł, co pozwoliło na pełne zatrudnienie opiekunek oraz zapewnienie lepszej jakościowo usługi.

Tabela nr 7. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania w latach 2006 - 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba osób korzystająca z usług narastająco	324	344	331
Liczba osób objęta opieką średnio w miesiącu	230	235	244
Średnia procentowa odpłatność klienta za godzinę usługi	29	30	26
% osób ponoszących pełną odpłatność za usługi	----	1,74	1,51
% osób nie ponoszących żadnych kosztów za usługi	----	4,65	5,44

Po raz pierwszy od wielu lat liczba osób korzystających z tej formy pomocy nie wzrosła w stosunku do roku poprzedniego, jednak trzeba zauważyć, iż ilość osób, którym trzeba zapewnić opiekę średnio w miesiącu wzrasta. Procent osób z pierwszą grupą inwalidzką lub znacznym stopniem niepełnosprawności od dwóch lat utrzymuje się na tym samym poziomie (2007r. – 53%; 2008r. – 54%), jednak wzrósł odsetek osób posiadających orzeczoną grupą inwalidzką lub stopień niepełnosprawności. Średnia liczba godzin przypadająca na osobę dziennie wynosi około 2 godzin i utrzymuje się na tym poziomie od kilku lat. Usługi opiekuńcze są obecnie kluczową formą pomocy ze względu na prognozę demograficzną Sopotu oraz względy ekonomiczne związane z zapewnieniem całodobowej opieki. Mieszkańcy Sopotu mogą również korzystać z usług bez pośrednictwa MOPS.

W drugim półroczu rozpoczęto prace nad *Programem Wsparcia Osób Objętych Usługami Opiekuńczymi w Środowisku na lata „Tęczowa Jesień” 2009-2011*, który został zainspirowany udziałem przedstawicieli Urzędu Miasta oraz MOPS w projekcie Grupy Wymiany Doświadczeń realizowanego przez Związek Miast Polskich. Celem Programu jest stworzenie efektywnego systemu wsparcia osób objętych usługami oraz podwyższenie jakości świadczonych usług.

5.2.2. SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W OŚRODKACH WSPARCIA

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były w formie czasowej opieki całodobowej. Specjalistyczne usługi opiekuńcze stanowią element uzupełniający system opieki stacjonarnej w sytuacjach nagłych, kryzysowych związanych z koniecznością zapewnienia ciągłej opieki. Podmioty realizujące ww. usługi na zlecenie MOPS wyłonione na podstawie Ustawy Prawo zamówień publicznych to:

- a. Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia Stowarzyszenie na Rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy Agape Nowy Staw – na 15 miejsc od 01.02.2008; koszt miesięczny – 1 080 zł (w styczniu 12 miejsc),
- b. Dom Pomocy Społecznej z Ośrodkiem Dziennego Pobytu dla Dzieci Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a' Paulo Wejherowo – na 6 miejsc w okresie 01-31.01.2008; koszt miesięczny – 1 770 zł.

Całkowite wydatki gminy na realizację tego zadania znacznie spadły (o 32%) w porównaniu do 2007 roku i wyniosły 146 403 zł. Spadek ten wynika z nieznacznie mniejszej ilości osób objętych opieką średnio w miesiącu, jak i niższego miesięcznego kosztu utrzymania. Osoby korzystające z usług opiekuńczych w ośrodkach wsparcia ponoszą odpłatność w zależności od posiadanego dochodu (do 70% uzyskiwanego dochodu, ale nie więcej niż stawka dzienna). Dla osób, których dochód był niższy od ustawowego kryterium dochodowego usługi były nieodpłatne.

Tabela nr 8. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w ośrodkach wsparcia w latach 2006 - 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba osób korzystająca z usług narastająco	37	39	26
Liczba osób objęta opieką średnio w miesiącu	18	18	17
Średnia procentowa odpłatność klienta za usługi w ośrodku opiekuńczym	35,5	31,7	15,8
% osób ponoszących pełną odpłatność za usługi	----	2,6	4
% osób korzystających z usług nieodpłatnie	----	33	62

85% osób korzystających z tej formy pomocy ma orzeczoną grupę inwalidzką lub stopień niepełnosprawności, jednak ponad połowa z nich posiadała pierwszą grupę lub znaczny stopień niepełnosprawności. 23% osób przebywających w danym roku w ośrodkach zostały następnie umieszczone w domach pomocy społecznej.

5.2.3. SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Zadanie realizowane jest przez gminę ze środków budżetu państwa na zlecenie administracji rządowej. Usługi świadczone były przez Polski Czerwony Krzyż wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert ogłoszonego przez Prezydenta Miasta Sopotu.

Całkowity koszt wykonywania tego zadania wyniósł 150 468zł. Odpłatność osób korzystających z usług uzależniona była od wysokości ich dochodów i szczegółowo określona w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej. Jak widać w tabeli poniżej procent osób korzystających z usług bezpłatnie wzrósł w porównaniu do 2007 roku. Średnia liczba godzin przypadająca na osobę dziennie wyniosła około trzech godzin i była ona niższa niż rok temu. Jednakże z tej formy pomocy skorzystało średnio w miesiącu więcej osób niż w roku poprzednim.

Tabela nr 9. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2006 - 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba osób korzystająca z usług narastająco	16	21	22
Liczba osób objęta opieką średnio w miesiącu	14	14	17
Średnia procentowa odpłatność klienta za godzinę usługi	7,6%	7,15%	9,6%
% osób ponoszących pełną odpłatność za usługi	----	0	0
% osób nie ponoszących żadnych kosztów za usługi	----	33%	45%

5.3. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do pobytu w domu pomocy społecznej. Pobyt w domu pomocy społecznej winien być ostatecznością, po wyczerpaniu wszystkich form pomocy środowiskowej. Osoby przebywające w domu pomocy społecznej ponoszą odpłatność w zależności od wysokości posiadanego dochodu (70% uzyskiwanego dochodu, jednak nie więcej niż pełny koszt utrzymania). Pozostałą kwotę do wysokości kosztów utrzymania w placówce dopłacają w kolejności: małżonek, zstępni przed wstępnymi lub inni, a następnie gmina, która skierowała osobę do domu. Taka zasada obowiązuje wobec osób skierowanych do placówek po 1 maja 2004 roku. Pobyt osób przebywających w domach pomocy społecznej skierowanych przed 1 maja 2004 roku finansowany jest wyłącznie z dotacji rządowej za pośrednictwem powiatów, na terenie których usytuowane są domy pomocy społecznej (dotacja na 2 osoby).

42 osoby skierowane przez Miasto Sopot po 2004 roku przebywały w domach pomocy dla osób w podeszłym wieku, dla osób przewlekle somatycznie chorych, dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Liczba osób przebywających w domach średnio w miesiącu oraz liczba osób skierowanych w ciągu roku utrzymuje się na tym samym poziomie co w roku poprzednim (27 i 15 odpowiednio). W 2008 roku 12 z 15 osób, które zostały skierowane do domu pomocy społecznej w 2008 roku to osoby przewlekle i somatycznie chore.

W domach pomocy społecznej różnego typu w 2008 roku przybywały 72 osoby. Liczbę osób ogółem w DPS przedstawia Tabela nr 10.

Tabela nr 10. Liczba osób ogółem przebywających w domach pomocy społecznej w 2008r.

Wyszczególnienie	Liczba osób przebywających na dzień 31.12.2008r.		Liczba osób przebywających w ciągu roku	
	wszystkie osoby	skierowani po 1 maja 2004r.	wszystkie osoby	skierowani po 1 maja 2004r.
Przebywający w domach pomocy społecznej <i>w tym:</i>	62	33	72	42
dla osób w podeszłym wieku	6	5	7	6
dla osób przewlekle somatycznie chorych	30	15	37	21
dla osób przewlekle psychicznie chorych	14	10	16	12
dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	12	3	12	3

Średni miesięczny koszt utrzymania jednego miejsca w domu wynosił od 1900 do 2200zł w zależności od typu domu i ustalany był przez organ prowadzący. Średnia dopłata gminy do utrzymania jednej osoby wyniosła od 1200 do 1420zł (w zależności od typu domu i dochodów jego mieszkańców). W porównaniu do roku poprzedniego mniejsza liczba osób wraz z rodziną pokrywała pełne koszty pobytu danej osoby w domu pomocy społecznej. Całkowity koszt utrzymania mieszkańców Sopotu w DPS wszystkich typów (ze środków gminnych) wyniósł 465 945zł i jest wyższy o 19% od kosztu w 2007r.

W związku z podjętą inicjatywą budowy DPS w Sopocie, MOPS przyjmuje zgłoszenia zainteresowanych umieszczeniem w nowopowstającym domu. Do końca 2008 roku wpłynęło 195 podań. W większości jest to forma deklaratywna. Zgłoszenia podlegać będą weryfikacji z chwilą uruchomienia DPS.

5.4. ŚWIADCZENIE REHABILITACJI SPOŁECZNEJ

MOPS realizował zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, finansowane ze środków PFRON (zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych - Dz. U. z 2008r. Nr 14 poz. 92 z późn. zm.) oraz ze środków finansowych z budżetu Miasta Sopotu. Zadania realizowane przez Miasto Sopot oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne zadania określały:

- a. Uchwała Nr XIV/192/2008 Rady Miasta Sopotu z dnia 28 marca 2008 roku w sprawie określenia zadań realizowanych w 2008r. na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz wysokość środków przeznaczonych na poszczególne zadania,
- b. Uchwała Nr XX/271/2008 Rady Miasta Sopotu z dnia 14 listopada 2008 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/192/2008 Rady Miasta Sopotu z dnia 28 marca 2008 roku.

Środki Miasta stanowiły 6,6% środków na świadczenie rehabilitacji społecznej ogółem.

Tabela nr 11. Świadczenie rehabilitacji społecznej w 2008r.

Wyszczególnienie	kwota wypłaconych dofinansowań (w zł)
dofinansowanie dla 95 osób uczestniczących w turnusach rehabilitacyjnych (ze środków PFRON) <i>w tym:</i>	51 336
44 osobom dorosłym niepełnosprawnym	26 982
14 dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej	8 840
27 opiekunom dorosłych osób niepełnosprawnych	11 298
10 opiekunom dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	4 216
dofinansowanie dla 24 osób uczestniczących w turnusach rehabilitacyjnych (ze środków Miasta) <i>w tym:</i>	13 117
17 osobom dorosłym niepełnosprawnym	10 191
7 opiekunom dorosłych osób niepełnosprawnych	2 926
dofinansowanie dla 135 osób do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów (ze środków PFRON) <i>w tym:</i>	129 203
117 osobom dorosłym niepełnosprawnym	105 567
18 dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej	23 636

dofinansowanie dla 44 osób na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (ze środków PFRON) <i>w tym:</i>	147 148
6 osobom na likwidację barier architektonicznych	55 356
10 osobom na likwidację barier w komunikowaniu się	23 236
30 osobom na likwidację barier technicznych	68 556
<i>w tym:</i>	
39 osobom dorosłym niepełnosprawnym	118 501
5 dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej	28 647
dofinansowanie dla 8 osób niepełnosprawnych uczestniczących w Warsztatach Terapii Zajęciowej na terenie Gdańska i Gdyni (ze środków Miasta)	10 060,47

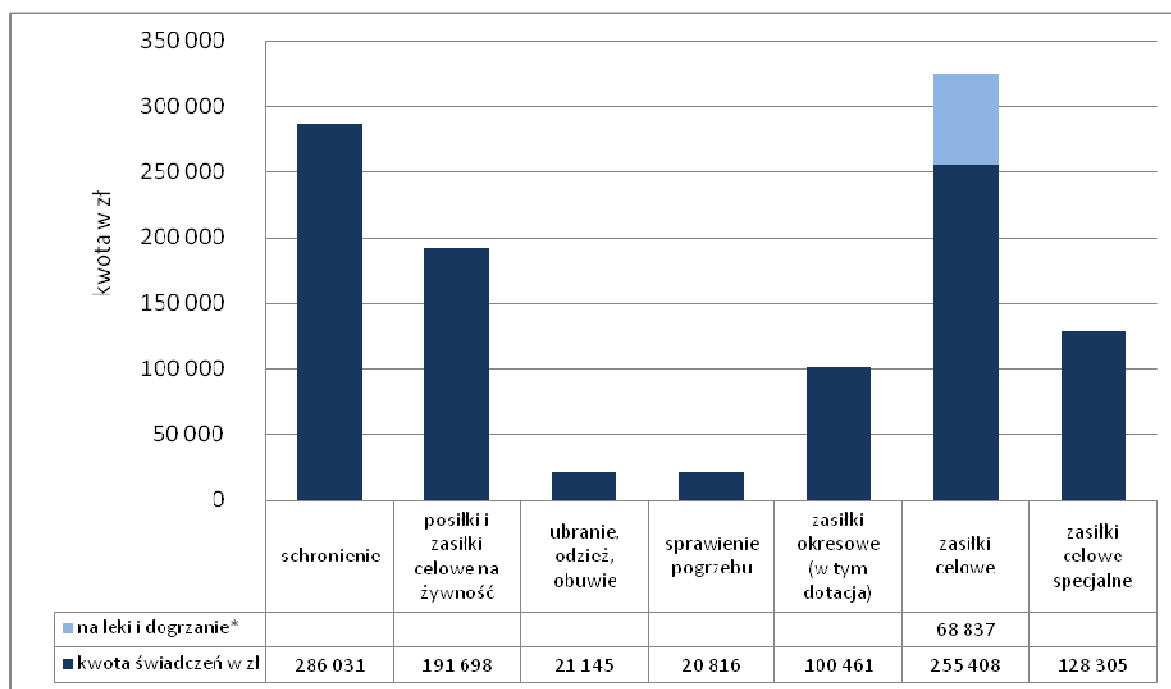
Rozdział VI

WSPARCIE MIESZKAŃCÓW O NAJNIŻSZYCH DOCHODACH

MOPS w Sopocie udzielił pomocy w formie zasiłków i pomocy w naturze **1232 osobom z 1033 rodzin** ogółem, w tym: **1156 osobom z 961 rodzin** w ramach zadań własnych gminy. Średnio statystycznie **jedna rodzina** korzystająca z pomocy w formie zasiłków, pomocy w naturze oraz schronienia otrzymała **1 116 zł** ze środków miasta w ciągu roku.

Miasto Sopot, traktując priorytetowo pomoc na zakup leków oraz dogrzanie mieszkań, stosuje na podstawie Uchwały Rady Miasta podwyższone kryterium dochodowe uprawniające do przyznania pomocy na ww. cele.

Wykres nr 2. Struktura wydatków na zasiłki i pomoc w naturze w 2008r.

* przyznawanie zasiłku celowego według podwyższonego kryterium

6.1. POMOC PIENIĘŻNA

6.1.1. ZASIŁEK STAŁY

Zasiłek stały jest świadczeniem pieniężnym, wypłacanym comiesięcznie ze środków administracji rządowej. Zasiłek stały przysługuje:

- a. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- b. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłki stałe są zadaniem zleconym do realizowania przez gminę finansowanym ze środków administracji rządowej.

W 2008 roku wzrósł koszt całkowity wykonywania zadania. Obserwowany jest nieznaczny, ale stały wzrost liczby osób korzystających z tej formy pomocy, przy czym warto zwrócić uwagę na rosnącą liczbę osób samotnie gospodarujących. Średnia wysokość zasiłku stałego dla osoby samotnie gospodarującej wyniosła 395 zł (wzrost o 1% w stosunku do 2007r.), natomiast zasiłek dla osoby w rodzinie średnio wynosił 181,50 zł i był niższy o 9% niż w 2007 roku.

Tabela nr 12. Zasiłek stały w latach 2006 - 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba osób korzystająca z zasiłku stałego narastająco <i>w tym:</i>	276	278	283
dla osoby samotnie gospodarującej	234	233	241
dla osoby pozostającej w rodzinie	47	45	42
Kwota świadczeń w ramach zasiłku stałego ogółem (w zł) <i>w tym:</i>	978 404	1 018 937	1 087 554
dla osoby samotnie gospodarującej	905 039	932 341	1 012 240
dla osoby pozostającej w rodzinie	73 365	86 596	75 314

6.1.2. SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

Do zadań zleconych realizowanych przez gminę ze środków budżetu państwa należy opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Są one opłacane za osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia z innego tytułu oraz na podobnych warunkach za osoby bezdomne uczestniczące w programie wychodzenia z bezdomności.

Tabela nr 13. Składki na ubezpieczenie zdrowotne w latach 2006 - 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba osób, za które opłacane są składki	235	241	244
Liczba należnych składek	2 428	2 432	2 598
Całkowita kwota wydatków (w zł)	77 774	81 797	86 669

Liczba osób korzystających z tej formy pomocy wzrosła, wydatki na ten cel także wzrosły o 6%. Jest to konsekwencją wzrastającej ilości osób pobierających zasiłek stały, za które tutaj. Ośrodek ma obowiązek opłacać ww. składki.

6.1.3. ZASIŁEK OKRESOWY

Zasiłek okresowy jest zadaniem własnym gminy (z dotacją) o charakterze obowiązkowym. Zasiłek okresowy przysługuje ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie lub możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Zasiłek przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Tabela nr 14. Zasiłek okresowy w latach 2006 - 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba osób korzystająca z zasiłku okresowego*	64	58	51
w tym:			
ze względu na długotrwałą chorobę	27	31	13
ze względu na niepełnosprawność	8	11	16
ze względu na bezrobocie	35	26	27
Kwota świadczeń –w ramach zasiłku okresowego ogółem (w zł)*	95 270	90 607	100 461
w tym:			
ze względu na długotrwałą chorobę	29 420	36 011	14 008
ze względu na niepełnosprawność	7 915	11 175	22 820
ze względu na bezrobocie	53 410	41 192	57 783

*liczba osób ogółem oraz kwota ogółem nie jest sumą wierszy

Zanotowano (tak jak w roku ubiegłym) około 10% spadek liczby osób, którym przyznano zasiłek okresowy w roku 2008. Przy ustabilizowanej liczbie osób pobierających zasiłek z powodu bezrobocia obserwowany jest dalszy spadek liczby osób, którym przyznano zasiłek ze względu na długotrwałą chorobę przy jednoczesnym wzroście liczby osób, którym przyznano zasiłek ze względu na niepełnosprawność. Średni czas otrzymywania zasiłku wynosił prawie sześć miesięcy (5,6 m-c) i nie uległ zmianie od 2007 roku. Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła 354 zł.

6.1.4. ZASIŁEK CELOWY

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych jest własnym zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym.

6.1.4.1. NA POKRYCIE KOSZTÓW LEKÓW I LECZENIA

Całkowity koszt wypłaty zasiłków na leki i leczenie wzrósł o 14% i wyniósł 127 833zł. Było to naturalną konsekwencją rosnących kosztów zakupu niezbędnych lekarstw. Ilość osób korzystająca z pomocy na podstawie Uchwały Rady Miasta z dnia 2 lipca 2004r. (Dz. Urzęd. Woj. Pomor. z 2004r. Nr 114 poz. 2006) podwyższającej kryterium dochodowe uprawniające do zasiłku celowego oraz koszty udzielonej pomocy pozostają od dwóch lat na zbliżonym poziomie (2008r. – 86 osób; 21,6% kwoty ogółem). Warto zaznaczyć, iż liczba osób, które otrzymały zasiłek specjalny oraz koszty z tym

związane wzrosły o ponad połowę w stosunku do 2007 roku. Pokazuje to, że potrzeby społeczeństwa rosną w tym zakresie, a kryterium uprawniające do pomocy jest na bardzo niskim poziomie.

Tabela nr 15. Koszty zasiłku celowego na pokrycie kosztów leków i leczenia w latach 2006 – 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Koszt całkowity - zasiłek celowy na pokrycie kosztów leków i leczenia ogółem (w zł)	82 428	111 931	127 833
w tym:			
na podstawie Uchwały Rady Miasta podnoszącej kryterium dochodowe	25 383	27 375	27 662
specjalny zasiłek celowy	4 678	12 249	20 810

Tabela nr 16. Liczba osób korzystająca z zasiłku celowego na pokrycie kosztów leków i leczenia w latach 2006 – 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba osób korzystająca z zasiłku celowego na pokrycie kosztów leków i leczenia na podstawie Uchwały Rady Miasta podnoszącej kryterium dochodowe	85	89	86
Liczba osób otrzymująca specjalny zasiłek celowy	19	34	57

Średnia wysokość zasiłku na pokrycie kosztów leków i leczenia wyniosła 148 zł.

6.1.4.2. POMOC NA POKRYCIE KOSZTÓW OPAŁU I DOGRZANIE MIESZKANIA

Całkowity koszt wypłaty zasiłków na pokrycie kosztów opału i dogrzanie mieszkania obniżył się o 10% i wyniósł 224 827zł. O jedną trzecią zmniejszyła się też grupa osób, które korzystają z zasiłku na podstawie Uchwały Rady Miasta z dnia 2 lipca 2004r. podwyższającej kryterium dochodowe uprawniające do zasiłku. Jednocześnie, powiększyła się o 35% liczba osób, którym przyznano specjalny zasiłek na ww. cel. Wskazuje to na stosunkowo niskie kryterium dochodowe wynikające z zapisów Ustawy o pomocy społecznej, które powoduje, że pomoc udzielana jest nawet przy jego przekroczeniu dla najbardziej potrzebujących na zasadzie zasiłków specjalnych.

Tabela nr 17. Koszty zasiłku celowego na pokrycie kosztów opału i dogrzanie mieszkania w latach 2006 - 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Koszt całkowity - zasiłek celowy na pokrycie kosztów opału i dogrzanie mieszkania ogółem (w zł)	191 951	250 145	224 827
w tym:			
na podstawie Uchwały Rady Miasta podnoszącej kryterium dochodowe	---	62 170	41 175
specjalny zasiłek celowy	---	27 560	33 867

Tabela nr 18. Liczba osób korzystających z zasiłku celowego na pokrycie kosztów opału i dogrzanie mieszkania w latach 2006 - 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba osób korzystająca z zasiłku celowego na pokrycie kosztów opału i dogrzanie mieszkania na podstawie Uchwały Rady Miasta podnoszącej kryterium dochodowe	90	99	70
Liczba osób otrzymująca specjalny zasiłek celowy	37	54	73

Miasto Sopot jako jedyne w województwie pomorskim posiada podwyższone kryterium dochodowe do udzielania zasiłku celowego na pomoc w zakupie leków oraz dogrzaniu mieszkania.

6.1.4.3. POMOC NA ODZIEŻ I OBUWIE

Z zasiłku celowego na ubranie, w tym obuwie skorzystały 144 osoby, na łączną kwotę świadczeń równą 21 145zł. Liczba świadczeniobiorców spadła o 8,8%. Średnia wysokość zasiłku wyniosła 104zł.

6.1.4.4. NA POKRYCIE KOSZTÓW ZAKUPU ŻYWNOŚCI W RAMACH DOŻYWIANIA – ZASIŁKI CELOWE

Dożywianie prowadzone jest w ramach Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” finansowanego ze środków własnych gminy oraz z dotacji rządowej. Koszt zasiłków celowych w ramach Programu wyniósł 181 880zł, z czego środki gminne stanowiły 56,4% (102 596 zł).

Z tej formy pomocy skorzystały 654 osoby (łącznie z dziećmi), co pokazuje 1,2% wzrost tej liczby w stosunku do roku poprzedniego.

6.2. DOŻYWIANIE - POSIŁKI

Miasto Sopot od 1990 roku traktuje dożywianie jako zadanie priorytetowe i stosuje podwyższone kryterium dochodowe zgodnie z Uchwałą Nr XVIII/320/04 Rady Miasta Sopotu (Dz. Urzęd. Woj. Pomor. z 2004r. Nr 114 poz.2007) w sprawie udzielania pomocy w formie posiłków dla osób dorosłych i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych (dla dzieci do 200% kryterium dochodowego).

Koszt posiłków w ramach Programu wyniósł 112 649 zł, z czego środki gminne stanowiły 70% (78 733 zł). Z posiłków skorzystały łącznie 224 osoby.

Podmiotem realizującym zadanie była Fundacja PRO CARITATE GEDANENSIS wyłoniona zgodnie z Ustawą Prawo zamówień publicznych. Koszt posiłku wyniósł: 5,00zł i wzrósł o 6% w stosunku do 2007r.

Z posiłków skorzystało 51 osób dorosłych. Z posiłków w szkołach skorzystało 144 dzieci. Koszt jednego obiadu wynosił 3,30zł i był wyższy o 10gr od kosztu w 2007r. Kolejny rok obserwujemy spadek liczby dzieci korzystających z posiłków z uwagi na zmniejszenie się ogólnej liczby dzieci w szkołach.

Tabela nr 19. Dzieci korzystające z posiłków w szkołach i przedszkolach w 2008r.

Liczba dzieci korzystających z posiłków w tym:	192
Liczba dzieci korzystająca z posiłków w ramach Programu	176
Liczba dzieci korzystających z posiłków z tytułu podwyższonego kryterium	16

Gmina realizując Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” łącznie w ramach Programu objęła pomocą 740 osób, w tym 336 dzieci i młodzieży, co wskazuje na minimalny, bo około dwuprocentowy spadek liczby korzystających. W ramach Programu pomoc przyznawana jest zgodnie z podwyższonym kryterium dochodowym dla osoby samotnie gospodarującej i dla osoby w rodzinie, jeśli ich dochód nie przekracza 150% ustawowego kryterium dochodowego. Całkowity koszt Programu wyniósł 294 529 zł, w tym środki gminne stanowiły 62% (tj. 181 329zł).

6.3. SPRAWIENIE POGRZEBU

Jest to świadczenie niepieniężne dla osób, które nie posiadały świadczeń emerytalno – rentowych oraz osób zobowiązanych do pokrycia kosztów pogrzebu, które nie są w stanie tego zrobić samodzielnie.

Zadanie to na zlecenie MOPS realizowane było przez firmę „Droga do niebios”. Koszt siedmiu pogrzebów pokryto ze środków Miasta, średni jednostkowy koszt świadczenia wyniósł 2 973zł.

6.4. SCHRONIENIE

Do obowiązkowych zadań gminy należy m.in. udzielanie schronienia osobom tego pozbawionym. W MOPS w Sopocie kompleksową pomocą osobom bezdomnym zajmuje się wyspecjalizowany pracownik socjalny ds. osób bezdomnych.

Liczba osób bezdomnych, które skorzystały z jakiejkolwiek formy pomocy już drugi rok utrzymuje się na tym samym poziomie. Również procent osób bezdomnych, których ostatnie zameldowanie było poza Sopotem wyniósł 10% i nie zmienił się od 2007 roku. Dużą wagę przywiązuje się do „uszczelniania” systemu udzielania pomocy głównie poprzez wsparcie klientów, których ostatnie stałe zameldowanie znajduje się w Sopocie np. poprzez monitorowanie zadłużeń mieszkań. Osobom z ostatnim meldunkiem poza Sopotem udzielana jest jednorazowa pomoc celowa w postaci zakupu biletu do miejsca ostatniego zamieszkania. W okresie jesienno-zimowym wszystkie osoby wyrażające zgodę kierowane są do noclegowni lub schroniska. Co tydzień przez cały rok, a w sezonie zimowym dwa razy w tygodniu lub częściej (nawet codziennie) w zależności od warunków atmosferycznych, odbywają się lustracje miejsc niemieszkalnych (altanki, piwnice i inne) przeprowadzane przez pracownika socjalnego wraz z funkcjonariuszem Straży Miejskiej, Policji. W okresie jesienno – zimowym w miejscach niemieszkalnych na terenie miasta przebywa 8 – 12 osób, które nie są zainteresowane pobytem w noclegowni czy schronisku. Więcej niż połowa z nich to osoby spoza Sopotu.

Tabela nr 20. Liczba osób bezdomnych w latach 2006 - 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba osób bezdomnych, które skorzystały z jakiejkolwiek formy pomocy	128	113	113
Liczba osób bezdomnych, które skorzystały z pomocy w formie schronienia	83	74	78

Przy stosunkowo podobnej liczbie osób korzystających ze schronienia w 2007 roku kwota świadczeń na schronienie spadła o 11%. Spadek ten wynika z krótszego pobytu osób w placówkach i niższych kosztów utrzymania.

Podmioty realizujące to zadanie zostały wyłonione zgodnie z Ustawą Prawo zamówień publicznych.

Średni miesięczny koszt pobytu jednej osoby w placówce wynosił zależnie od standardu od 420zł do 690 zł. Wspierająco od 15 maja 2008r. zapewnione są miejsca w ogrzewalni dla bezdomnych prowadzonej przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta. Zadanie to realizowane jest przez organizację pozarządową wyłonioną w otwartym konkursie ofert i finansowane z dotacji na zadania wspierane.

Tabela nr 21. Podmioty zapewniające schronienie zgodnie z umowami w 2008r.

typ placówki i nazwa podmiotu prowadzącego	adres placówki	czas trwania umów w 2008r.
Schronisko - Gdańska Fundacja Kultury Chrześcijańskiej im. Św. Brata Alberta	Gdańsk, ul. Równa 14	01.01.-30.04. 01.05. – 31.12.
Noclegownia - Gdańska Fundacja Kultury Chrześcijańskiej im. Św. Brata Alberta	Gdańsk, ul. Równa 14	01.01.-30.04.
Schronisko - Stowarzyszenie Monar Pomorskie Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR-MARKOT	Gdańsk, ul. Kochanowskiego 7a	01.01.-30.04. 01.05. – 31.12.
Schronisko - Stowarzyszenie Monar Pomorskie Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR-MARKOT	Gdańsk, ul. Sztutowa 16a	01.01.-30.04. 01.05. – 31.12.
Schronisko - Stowarzyszenie Opiekuńczo – Resocjalizacyjne PROMETEUSZ	Gdańsk, ul. Sucharskiego 1	01.01.-30.04. 01.05. – 31.12.
Schronisko - Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie	Gdańsk, ul. Starowiślna 3	01.01.-30.04. 01.05. – 31.12.
Schronisko - Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie	Gdańsk, ul. Przegalińska 135	01.01.-30.04. 01.05. – 31.12.
Noclegownia - Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie	Gdańsk, ul. Żaglowa 1	01.01.-30.04. 01.05. – 31.12.
Schronisko - Towarzystwo Wspierania Potrzebujących PRZYSTAŃ	Gdańsk, ul. Mostowa 1a	01.01.-30.04.
Noclegownia - Towarzystwo Wspierania Potrzebujących PRZYSTAŃ	Gdańsk, ul. Mostowa 1a	01.01.-30.04. 01.05. – 31.12.
Schronisko - Stowarzyszenie na Rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy AGAPE	Szawałd 16	01.05. – 31.12.

Rozdział VII

ŚRODOWISKOWA PRACA SOCJALNA

Pracą socjalną jest działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji klienta, opracowanie planu pomocy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego. Problemy nie powinny być rozwiązywane w oderwaniu od sytuacji rodziny, ważne jest, by podejście do osoby czy rodziny objętej pracą socjalną było systemowe i holistyczne. Poniżej przedstawione są dane z realizacji tej formy pomocy w ramach zadań gminy.

Tabela nr 22. Praca socjalna realizowana w ramach zadań gminy w latach 2007 – 2008

Wyszczególnienie	2007	2008
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	667	596
Liczba osób w rodzinach w tym:	1 306	961
Liczba rodzin objęta tylko pracą socjalną	130	84
Liczba osób w rodzinach objętych tylko pracą socjalną	240	138

Spadek liczby rodzin objętych pracą socjalną spowodowany jest m.in. spadkiem rodzin ogółem objętych pomocą społeczną.

7.1. KONTRAKT SOCJALNY

Jednym z narzędzi stosowanym w pracy socjalnej jest kontrakt socjalny zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej. Kontrakt jest pisemną umową zawartą pomiędzy osobą ubiegającą się o pomoc a pracownikiem socjalnym określającą uprawnienia i zobowiązania stron zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej danej osoby lub rodziny. Kontrakt przyczynia się do odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, prawidłowego pełnienia ról społecznych. W przypadku odmowy zawarcia kontraktu, niedotrzymania jego postanowień, nieuzasadnionej odmowy podjęcia pracy itp., ośrodek pomocy społecznej może odmówić pomocy finansowej lub ją wstrzymać. Praca kontraktem wymaga dużo większego nakładu pracy ze strony pracownika socjalnego, który musi utrzymywać stały kontakt z rodziną, by wspierać a zarazem nadzorować przebieg umowy.

W 2008 roku kontrakty socjalne były także zawierane z rodzinami w ramach projektu systemowego oraz projektu „Asystent rodziny”.

W roku 2008 kontraktem socjalnym objęte były przede wszystkim rodziny, które korzystają z pomocy z powodu bezrobocia, rodziny niezaradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny znajdujące się w ubóstwie. Kontrakt jest często jedynym motywatorem do działania. Wiele z rodzin korzysta ze wsparcia z pomocy społecznej od wielu lat a tylko rozległa i aktywna praca może spowodować działania klienta w kierunku jego usamodzielnienia.

Tabela nr 23. Kontrakt socjalny w latach 2007 – 2008

Wyszczególnienie	2007	2008
Liczba rodzin, z którymi zawarto kontrakt socjalny	60	57
Liczba osób w rodzinach, z którymi zawarto kontrakt socjalny	178	180
Liczba dzieci 0-18 lat w rodzinach, z którymi zawarto kontrakt socjalny	----	103
Procent rodzin usamodzielnionych	13	16

W ciągu całego roku z 57 rodzinami zawierane były kontrakty, które nakreślały główne cele i kierunki pracy z konkretną rodziną, będącymi etapami prowadzącymi do usamodzielnienia. 86% zrealizowanych kontraktów, czyli takich, w których większość celów została osiągnięta wskazuje na dobre wyznaczanie celów dostosowane do możliwości odbiorców.

Wśród wszystkich rodzin, które zawarły kontrakt procent usamodzielnionych wyniósł 16 (9 z 57 rodzin) i jest on na podobnym poziomie co rok temu (2007r. – 13%; 8 z 60 rodzin). Trzeba zauważyć, że środowiska długotrwale korzystające z pomocy są znacznie bardziej wymagające, a motywowanie i budowanie pozytywnych nawyków wśród tej grupy jest dużo bardziej czasochłonne oraz wymaga często dłuższej pracy socjalnej.

7.2. „ASYSTENT RODZINY”

Asystent rodziny jest osobą, która pracując regularnie z rodziną prowadzi trening budżetowy, żywnościowy, trening prowadzenia gospodarstwa domowego, a także trening kompetencji wychowawczych. MOPS wprowadził asystentów rodziny w środowisko już w maju 2006 roku. W 2008 roku trzech asystentów było finansowanych w ramach programu „Bezrobocie – nie dla mnie” adresowanego do osób bezrobotnych, a dwóch zatrudnionych było przez MOPS w ramach stałej bieżącej działalności.

Wszystkie rodziny objęte opieką asystenta podpisały kontrakt socjalny. Procent zrealizowanych kontraktów wyniósł 86%. Zwiększyła się liczba asystentek, a co za tym idzie liczba środowisk objętych opieką wzrosła o 14% i wyniosła 25.

Większość rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny charakteryzuje się bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Są to głównie rodziny niepełne i wielodzietne. Wymiernym efektem projektu jest liczba 41 dzieci, które dzięki działaniom asystentek rodziny i pracowników socjalnych pozostały w środowisku rodzinnym, a nie znalazły się w systemie opieki zastępczej (50% wzrost w stosunku do 2007r.). W niektórych rodzinach wieloprotblemowych zaobserwowano poprawę ich funkcjonowania w środowisku lokalnym. Niestety z uwagi na liczne dysfunkcje przykłady trwałych zmian są stosunkowo rzadkie. Mimo to, doświadczenia zebrane od początku trwania projektu pozwalają pracownikom socjalnym na coraz trafniejsze dobieranie rodzin i dostosowywanie do niej najlepszej formy pomocy.

7.3. PROJEKT SYSTEMOWY „PRZYSZŁOŚĆ W TWOICH RĘKACH” WSPÓŁFINANSOWANY Z EFS

Od maja 2008r. MOPS realizuje projekt systemowy „Przyszłość w Twoich rękach” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1/7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej przez powiatowe centra pomocy rodzinie). Ramowa umowa została zawarta na okres od 01.05.2008 do 31.12.2013. Przez ten okres środki finansowe będą przyznawane corocznie na podstawie zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie realizacji projektu.

Realizacja projektu systemowego zakładała realizację dwóch zadań:

- a. zapewnienie wsparcia finansowego, pracy socjalnej i co najmniej dwóch instrumentów aktywnej integracji np. kursy zawodowe i wsparcie psychologiczne w ramach zawartych kontraktów socjalnych,
- b. upowszechnienie pracy socjalnej poprzez zatrudnienie dwóch pracowników socjalnych.

W 2008 roku projekt skierowany był do osób korzystających z pomocy społecznej, które są bezrobotne i są w wieku aktywności zawodowej. Kontrakty socjalne zostały zawarte z 22 osobami, z czego dwie zrezygnowały z udziału w projekcie. Większość kontraktów zawarta była z powodu bezrobocia. Udzielono szerokiego indywidualnego i aktywnego wsparcia. Uczestnikom projektu zapewniono: indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym, indywidualne konsultacje z psychologiem, udział w grupie wsparcia, warsztaty kształtowania umiejętności społecznych oraz udział w indywidualnie dobranym kursie zawodowym. Cztery rodziny usamodzielniały się, wychodząc z systemu pomocy społecznej.

7.4. PRACE SPOŁECZNIE – UŻYTECZNE

Zgodnie z nowelizacją Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z listopada 2005r. prace społecznie - użyteczne stały się szeroko stosowaną formą aktywizacji bezrobotnych klientów MOPS. W ramach prac bezrobotni mogą przepracować maksymalnie dziesięć godzin tygodniowo, za które otrzymują świadczenie nie pozbawiające ich prawa do świadczeń pomocy społecznej. Świadczenie, o którym mowa było w 40% finansowane przez Urząd Miasta Sopotu, a w 60% przez Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni i wynosiło 6,50 zł za godzinę (do maja 6,30 zł).

Tabela nr 24. Podmioty zapewniające miejsca na prace społecznie – użyteczne w 2008r.

nazwa podmiotu	liczba stanowisk	termin
Dom Dziecka „Na Wzgórzu”	1	01.01.- 31.12.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	3	01.01. - 31.08.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	4	01.09. - 31.12.
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	3	01.01.- 31.12.
Muzeum Sopotu	1	01.01.- 31.07.
SP ZOZ „Uzdrowisko Sopot”	3	01.01.- 31.12.
Zespół Szkół Specjalnych Nr 5	2	01.01.- 31.12.

Wykonywano przede wszystkim prace gospodarczo – porządkowe (zewnętrzne i wewnętrzne). W przypadku Zespołu Szkół Specjalnych była to też pomoc w opiece nad niepełnosprawnymi dziećmi.

Spadek bezrobocia w 2008r. w konsekwencji wpłynął na spadek liczby osób skierowanych do wykonywania prac społecznie – użytecznych o ponad połowę. Standardowo osoby mogą być kierowane na okres sześciu miesięcy, jednak doświadczenie lat wcześniejszych pokazuje, że optymalnym czasem, na jaki kierowano to trzy miesiące. Po tym okresie sytuacja klienta jest ponownie analizowana, a pracownik socjalny decyduje o ewentualnym przedłużeniu czasu pracy.

Tabela nr 25. Prace społecznie –użyteczne w latach 2007 - 2008

Wyszczególnienie	2007	2008
Liczba osób skierowanych do prac społecznie - użytecznych w tym:	68	31
Liczba osób w wieku 18-44	34	12
Liczba osób w wieku 45-64 (kobiety 45-59)	34	19
Procent osób, które podjęły prace	44	65
Procent osób, która podjęły zatrudnienie na otwartym rynku pracy wśród osób, które podjęły prace	33	40

Jak widać w zestawieniu dzięki konsekwentnemu stosowaniu tej formy aktywizacji, procent osób podejmujących prace społecznie – użyteczne wzrasta. Wzrósł też odsetek osób podejmujących zatrudnienie na otwartym rynku pracy w stosunku do roku poprzedniego.

Rozdział VIII

POMOC DZIECKU I RODZINIE

8.1. POMOC RODZINIE ZNAJDUJĄCEJ SIĘ W KRYZYSIE

Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK), Sopot, Al. Niepodległości 759a

Zadanie realizowane jest przez PIK od poniedziałku do piątku od 7:30 do 18:30.
Działania podejmowane przez PIK obejmują:

- konsultacje i poradnictwo psychologiczne na miejscu i w środowisku zamieszkania osób potrzebujących wsparcia w trudnej sytuacji będące działaniem krótkoterminowym,
- kierowanie po konsultacji do innych instytucji, ułatwianie kontaktu z instytucjami,
- prowadzenie sesji terapeutycznych długoterminowych, mających na celu wprowadzenie trwałych zmian w życiu osoby potrzebującej pomocy, a tym samym

- w jej sposobie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami np. przemocą, kryzysem, żałobą, depresją (jedna sesja to godzinne spotkanie),
- d. prowadzenie grup psychoedukacyjnych przeznaczonych dla osób doświadczających przemocy,
- e. prowadzenie grup wsparcia dla osób, które odbyły cykl spotkań grupy psychoedukacyjnej,
- f. interwencje, których celem jest ograniczenie lub opanowanie kryzysu (działanie obejmuje wejście w środowisko, kontakt z instytucjami oraz utworzenie indywidualnego planu pomocy w środowisku zamieszkania),
- g. kierowanie osób potrzebujących do Interwencyjnego Miejsca Noclegowego.

Tabela nr 26. Punkt Interwencji Kryzysowej w latach 2007 - 2008

Wyszczególnienie	2007	2008
Liczba osób korzystająca z PIK <i>w tym:</i>	332	297
doświadczający przemocy	129	169
Liczba osób korzystających z terapii <i>w tym:</i>	97	95
z powodu przemocy	34	58
Liczba osób korzystających z konsultacji <i>w tym:</i>	169	202
z powodu przemocy	61	111
Liczba interwencji <i>w tym:</i>	104	101
związane z przemocą	68	93

Po znacznym wzroście liczby osób korzystających z PIK w 2007 roku w 2008 roku sytuacja się ustabilizowała, a liczba osób oscylowała wokół 300. Zgodnie z diagnozą pracowników PIK ponad połowę klientów dotyka problem przemocy, określonej w definicji umieszczonej w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, gdzie „przemoc domowa, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie na szkodę bliskiej osoby, lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia osób najbliższych.” W przypadku, gdy w rodzinie dochodzi do przemocy lub innego kryzysu (zgłoszonego przez Policję lub sąsiadów) PIK podejmuje działania z urzędu. Stąd też wynika znaczna ilość interwencji przy prawie 30% wzroście liczby interwencji z powodu przemocy.

W całym roku w PIK odbyło się 939 spotkań terapeutycznych, w tym 40% z powodu przemocy oraz 395 spotkań w celu udzielenia konsultacji, w tym 67% z powodu przemocy. Bardzo ważnym elementem były spotkania grupy psychoedukacyjnej dla kobiet doświadczających przemocy.

W związku z wejściem w życie Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 30 czerwca Uchwałą Rady Miasta Programu przyjęto „Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2008 – 2014”. Założenia Programu przewidują m.in. powołanie Zespołu d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, opracowanie diagnozy zjawiska, objęcie sprawców przemocy programem korekcyjno – edukacyjnym.

8.2. PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest przez Dział Pomocy Rodzinie. Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

8.2.1. PORADNICTWO PEDAGOGICZNE

W ramach porad pedagogicznych informowano o prawach i obowiązkach rodziców oraz szkolono rodziny zastępcze i naturalne, kierowano rodziny zastępcze do innych specjalistów, wspierano w pełnieniu roli rodzica oraz edukowano w zakresie wiedzy dotyczącej rozwoju dziecka, udzielano informacji o zadaniach i kryteriach doboru na kandydatów na rodziny zastępcze i adopcyjne, opiniowano oraz szkolono kandydatów na rodziców zastępczych. Pedagog prowadził również pracę socjalną oraz diagnozę ukierunkowaną na ocenę szans powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Tabela nr 27. Poradnictwo pedagogiczne w latach 2007 - 2008

Wyszczególnienie	2007	2008
Liczba porad pedagogicznych <i>w tym:</i>	421	463
porady dla rodziców naturalnych	69	87
porady dla rodziców zastępczych i adopcyjnych	325	330
inne	27	46

8.2.2. PORADNICTWO PRAWNE

Celem udzielania porad prawnych jest pomoc zmierzająca do rozwiązania konfliktów oraz problemów prawnych. W ramach porad udzielano pomocy w:

- sprawach rodzinnych (przemoc w rodzinie, alimentacja, rozwody, podział majątku),
- sprawach karnych (przestępstwa znęcania się, gróźb karalnych, uszkodzenia ciała),
- sprawach lokalowych (wnioski o lokale komunalne, socjalne, eksmisje),
- sprawach administracyjnych (wymeldowania, zameldowania, sprawy związane z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych).

Porady udzielano w zakresie prawa rodzinnego, lokalowego, cywilnego (głównie spadkowego), karnego, administracyjnego, postępowania przed sądami i organami administracyjnymi.

Tabela nr 28. Poradnictwo prawne w latach 2007 - 2008

Wyszczególnienie	2007	2008
Liczba porad prawnych ogółem <i>w tym:</i>	583	660
osobom kierowanym przez pracowników socjalnych	375	406
osobom korzystającym z PIK <i>w tym:</i>	208	254
z powodu przemocy	92	70

Nastąpił dalszy wzrost liczby udzielonych porad prawnych (13,2% w stosunku do 2007r.), co wskazuje na rosnące potrzeby społeczeństwa w tym zakresie.

8.2.3. PORADNICTWO PSYCHOLOGICZNE

W ramach porad psychologicznych udzielono porad i wsparcia psychologicznego dzieciom i rodzicom z rodzin zastępczych oraz biologicznym z zakresu problemów dotyczących specyfiki rozwoju psychofizycznego dzieci i ich zaburzeń, specyficznych problemów dzieci, które z powodu niekorzystnej sytuacji życiowej, pozostają pod opieką rodzin zastępczych. W całym roku udzielono 89 porad dla 33 osób.

8.3. MIESZKANIE CHRONIONE

Mieszkanie chronione przeznaczone jest dla wychowanków opuszczających rodziny zastępcze lub Dom Dziecka „Na Wzgórzu”, którzy przygotowani są do usamodzielnienia. W uzasadnionych przypadkach w mieszkaniu zapewniane są Interwencyjne Miejsca Noclegowe. Mieszkanie składa się z dwóch pokoi, kuchni i łazienki.

Przez cały 2008 rok w mieszkaniu przebywał jeden wychowanek Domu Dziecka, z którym równolegle prowadzona była praca socjalna, a działania pracownika socjalnego były również nakierowane na pomoc w pozyskaniu mieszkania z zasobów miejskich.

W Interwencyjnym Miejscu Noclegowym przebywały trzy matki z dziećmi (łącznie 7 osób), które zostały tam umieszczone ze względu na doświadczanie przemocy.

8.4. RODZICIELSTWO ZASTĘPCZE

Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych jest zadaniem własnym powiatu. Zadanie realizowane jest poprzez:

- a. podejmowanie działań mających na celu pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze,
- b. opiniowanie kandydatów na rodziny zastępcze dla potrzeb Sądu,
- c. szkolenie nowoutworzonych rodzin zastępczych,
- d. uczestniczenie w przekazywaniu dziecka z rodziny naturalnej pod opiekę rodziny zastępczej,
- e. dokonywanie oceny sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- f. informowanie Sądu Rodzinnego o nieprawidłowościach występujących w rodzinach zastępczych, o ustaniu zasadności funkcjonowania rodzin zastępczych,
- g. prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych,
- h. udzielanie poradnictwa pedagogicznego rodzinom mającym trudności w sprawowaniu opieki nad powierzonymi dziećmi
- i. organizowanie opieki dzieciom w sytuacji interwencyjnej (umieszczanie w pogotowiu rodzinnym lub placówce opiekuńczo – wychowawczej),
- j. organizowanie kontaktów dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z rodzinami naturalnymi
- k. prowadzenie grupy edukacyjnej dla rodziców naturalnych,
- l. prowadzenie grupy edukacyjnej dla rodziców naturalnych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- m. prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami zastępczymi i adopcyjnymi (w 2008 roku prowadzono pracę z 74 osobami z 69 rodzin),
- n. poradnictwo specjalistyczne dla rodziców naturalnych w celu powrotu dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej do rodziny biologicznej,
- o. powoływanie Komisji ds. odpłatności rodziców naturalnych za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz obciążania i zwalniania z odpłatności (odstąpiono od odpłatności w stosunku do 31 rodziców naturalnych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych; częściową odpłatnością obciążono 4 rodziców; odstąpiono od odpłatności w stosunku do 11 rodziców naturalnych dzieci umieszczonych w placówce; częściową odpłatnością obciążono 1 rodzica; nie wydano decyzji w stosunku do pozostałych rodziców ze względu na brak możliwości ustalenia ich miejsca pobytu, ustawowo raz w roku podejmuje się czynności w celu ustalenia miejsca pobytu),
- p. udzielanie pomocy pieniężnej,

- q. stałą współpracę i wsparcie rodzin zastępczych zawodowych,
r. stałą współpracę z instytucjami i organizacjami na rzecz rodzin zastępczych i dzieci

Tabela nr 29. Rodziny zastępcze w 2008r.

Wyszczególnienie	ogółem		w Sopocie		poza Sopotem	
	Liczba rodzin w roku	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin w roku	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin w roku	Liczba dzieci w rodzinach
Rodziny zastępcze <i>w tym:</i>	78	108	59	77	19	31
Rodziny spokrewnione	56	68	46	53	11	15
Rodziny niespokrewnione	14	12	11	11	3	1*
Rodziny zawodowe <i>w tym:</i>	8	28	3	13	5	15
Rodziny wielodzietne	2	8	1	3	1	5
Pogotowie rodzinne	3	14	2	10	1	4
Rodziny specjalistyczne <i>w tym:</i>	3	6	0	0	3	6
dla dzieci niedostosowanych społecznie	1	3	0	0	1	3
dla dzieci z dysfunkcjami zdrowotnymi	2	3	0	0	2	3
Dzieci z innych powiatów: <i>w tym:</i>	8	8	8	8	---	---
Rodziny spokrewnione	7	7	7	7	---	---
Rodziny niespokrewnione	1	1	1	1	---	---
Nowopowstałe rodziny zastępcze <i>w tym:</i>	10	13**	10	13**	---	---
Rodziny spokrewnione	8	9	8	9	---	---
Rodziny niespokrewnione	2	4	2	4	---	---

* faktycznie przebywało 5 dzieci, lecz w I półroczu 4 z nich liczone były w rodzinach spokrewnionych i pogotowiu, gdzie wcześniej przebywały (liczone tylko raz)

** dotyczy wszystkich dzieci umieszczonych na terenie Sopotu, z wyłączeniem dzieci skierowanych do rodzin już funkcjonujących

Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych powoli, ale systematycznie wzrasta. Nieznacznie zwiększyła się ilość dzieci przebywających w zastępczych rodzinach zawodowych. Odsetek dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Sopotu pozostał na podobnym poziomie, co w 2007 roku i wyniósł 71%. Pozostałe 29% dzieci pochodzących z Sopotu przebywało w rodzinach znajdujących się w innych powiatach, pozostając pod nadzorem MOPS Sopot. Działania skierowane na pracę z rodziną doprowadziły do powrotu większej liczby dzieci do rodziny naturalnej niż rok wcześniej. Odsetek dzieci pod opieką MOPS Sopot przebywających w rodzinnym systemie opieki zastępczej wśród wszystkich dzieci objętych opieką zastępczą wyniósł 88%.

Tabela nr 30. Kierowanie dzieci z Sopotu do opieki zastępczej w latach 2007 - 2008

Wyszczególnienie	2007		2008	
	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin
Skierowani do opieki zastępczej <i>w tym:</i>	20	15	20	12
do rodziny zastępczej	18	13	10	8
do placówki opiekuńczo – wychowawczej pobytu całodobowego - Dom Dziecka „Na Wzgórzu” (oraz Regionalna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza)	2	2	10*	4

* 5 dzieci z dwóch środowisk z rozwiązaną zawodową rodziną zastępczą

Od września do grudnia 2008r. realizowano projekt „Aktywny Rozwój Rodzin Zastępczych”, w ramach którego przeprowadzono cykl szkoleń dla rodzin zastępczych zawodowych i niespokrewnionych w celu poszerzenia wiedzy praktycznej oraz teoretycznej w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi ze specyficznymi trudnościami wychowawczymi (Płodowy Zespół Alkoholowy - FAS, Nadpobudliwość Psychoruchowa - ADHD, Zespół Zaburzeń Więzi - RAD). Projekt finansowany był głównie ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

8.5. MIEJSCA INTERWENCYJNE

Miejsca interwencyjne znajdują się w mieszkaniu składającym się z dwóch pokoi, kuchni i łazienki. Zadanie realizowane było przez Fundację „Rodzina Nadziei” w Sopocie przy ul. Armii Krajowej 68/9. Działania Fundacji obejmują zapewnienie całodobowego wsparcia dziecku i rodzinie znajdującej się w sytuacji kryzysowej poprzez: doraźną, całodobową opiekę, zaspokojenie potrzeb socjalno – bytowych, opracowywanie indywidualnych planów pracy z dziećmi, nawiązanie kontaktu z rodzicami dzieci, wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa, poczucia wartości, współpraca z innymi podmiotami (lekarze, pedagodzy, pogotowie opiekuńcze itp.) na rzecz poprawy sytuacji dzieci. Liczba osób i dzieci korzystających z tej formy pomocy znacznie wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego.

Fundacja „Rodzina Nadziei” została wyłoniona w otwartym konkursie ofert i otrzymała dotację ze środków Miasta Sopot w wysokości 50 100 zł.

Tabela nr 31. Wykorzystanie miejsc interwencyjnych w latach 2006 – 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba dzieci przebywających w całym roku	6	7	13

8.6. PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE

Placówki opiekuńczo – wychowawcze działające na terenie Sopotu to:

1. placówka całodobowa wielofunkcyjna - Dom Dziecka „Na Wzgórzu”,
2. placówka wsparcia dziennego - Ognisko Wychowawcze prowadzone przez Stowarzyszenie „Sopocki Dom”.

Dział Pomocy Rodzinie podejmuje następujące działania w zakresie pomocy dzieciom umieszczonym w placówkach opiekuńczo – wychowawczych:

- a. udział w corocznym Zespole ds. Okresowej Oceny Sytuacji dzieci umieszczonych w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej,
- b. analizowanie zasadności pobytu dzieci w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej,
- c. kierowanie i zgłaszanie dzieci do rodzin zastępczych, adopcyjnych i innych placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- d. umieszczanie dzieci przebywających w Domu Dziecka „Na Wzgórzu” w rodzinach zastępczych,
- e. praca z usamodzielniającymi się wychowankami przebywającymi w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej,
- f. kontrole dotyczące prawidłowości funkcjonowania placówki celem sprawdzenia realizacji standardów opieki i wychowania.

8.6.1. PLACÓWKA OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZA - CAŁODOBOWA

Dom Dziecka „Na Wzgórzu”, Sopot, ul. 23 Marca 16 z filią Grupy Usamodzielniających się Wychowanków przy ul. Kościuszki 52/3,

Jest to placówka wielofunkcyjna świadcząca usługi opiekuńcze, wychowawcze i dydaktyczne. Dom zapewnia swoim wychowankom całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki opiekuńczo-wychowawczej i dodatkowo poszerza swoje zadania o działania interwencyjne, terapeutyczne oraz prowadzi indywidualne plany usamodzielnienia w ramach Grupy usamodzielniających się wychowanków. Placówka wielofunkcyjna pracuje z rodziną dziecka w celu usprawnienia jej umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela nr 32. Wykorzystanie miejsc w Domu Dziecka „Na Wzgórzu” w 2008r.

Wyszczególnienie	Liczba miejsc	Liczba dzieci na dzień 31.12.2008	Liczba dzieci na dzień 31.12.2008 z Sopotu	Liczba dzieci w 2008 roku	Liczba dzieci w 2008 roku z Sopotu
Miejsca w tym:	30	32	15	40	17
miejsca socjalizacyjne	20	22	8	28	9
filia Grupy Usamodzielniających się Wychowanków	8	8	5	10	6
miejsca interwencyjne	2	2	2	2	2

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka wynosił 3 972,36 zł zgodnie z opublikowanym kosztem w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Średnio w miesiącu w placówce przebywało 27 dzieci, z czego 9 dzieci z Sopotu.

Tabela nr 33. Dzieci opuszczające Dom Dziecka „Na Wzgórzu” w 2008r.

Wyszczególnienie	ogółem	z Sopotu
Liczba dzieci opuszczających Dom Dziecka w tym:	8	2
usamodzielnione	5	2
powrót do domu rodzinnego	1	0
umieszczone w rodzinach zastępczych	0	0
umieszczone w innych placówkach	2	0

8.6.2. PLACÓWKA OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZA WSPARCIA DZIENNEGO

Ognisko wychowawcze prowadzone przez Stowarzyszenie „Sopocki Dom” przy ul. Armii Krajowej 68 jest placówką opiekuńczo – wychowawczą wsparcia dziennego przeznaczoną dla 30 dzieci w wieku 6 – 18 lat. Placówka otwarta jest codziennie od poniedziałku do piątku. Działania obejmują:

- zapewnienie dzieciom opieki,
- organizowanie czasu wolnego,
- zajęcia edukacyjno – wychowawcze i reedukacyjne,
- zapewnienie ciepłego posiłku oraz wypoczynku letniego i zimowego.

Ponadto, w celu wzmocnienia pomocy równolegle prowadzona jest praca z rodziną dziecka.

Tabela nr 34. Wykorzystanie miejsc w ognisku wychowawczym w latach 2006 – 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba dzieci przebywających na dzień 31 grudnia	30	30	30
Liczba dzieci przebywających w całym roku	39	40	42

Stowarzyszenie „Sopocki Dom” zostało wyłonione w otwartym konkursie ofert i otrzymało dotację ze środków Miasta Sopot w wysokości 165 400 zł.

8.7. PRACA SOCJALNA Z RODZINAMI NATURALNYMI I WYCHOWANKAMI SYSTEMU OPIEKI ZASTĘPCZEJ

Celem pracy socjalnej z wychowankami systemu opieki zastępczej jest przygotowanie ich do opuszczenia domu dziecka lub rodziny zastępczej poprzez działania zmierzające do prawidłowego funkcjonowania w środowisku po opuszczeniu systemu opieki zastępczej (główne formy to: kształtowanie pozytywnego wizerunku samego siebie, rozwijanie osobistych relacji z innymi, przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom, poszerzanie wiedzy wychowanka na temat instytucji wspomagających (np. MOPS, PIK, PUP), przygotowanie do świadomego podejmowania różnych ról społecznych, pomoc w wyborze szkoły i pozyskaniu mieszkania).

Praca socjalna z rodzinami naturalnymi dzieci przebywających w opiece zastępczej ma na celu motywowanie i poszukiwanie zasobów rodziców, by przezwyciężyli trudności i problemy, które były przyczyną umieszczenia dziecka w opiece zastępczej. Pracownicy co najmniej raz w roku dokonują oceny szans powrotu dziecka pod opiekę rodziców naturalnych.

Tabela nr 35. Praca socjalna z rodzinami naturalnymi i wychowankami systemu opieki zastępczej w latach 2006 - 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba rodzin objętych pracą socjalną w w/w zakresie <i>w tym:</i>	71	50	64
z rodzinami naturalnymi	24	6	23
z wychowankami systemu opieki zastępczej <i>w tym:</i>	47	44	41
wychowankowie z rodzin zastępczych	35	34	31
wychowankowie z placówek opiekuńczo-wychowawczych	12	10	10

Liczba wychowanków systemu opieki zastępczej oraz liczba wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych objętych pracą socjalną wykazuje niewielki spadek w stosunku do 2006 roku.

8.8. USAMODZIELNIENIA WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH RODZINY ZASTĘPCZE I PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE

Wychowankom systemu opieki zastępczej oraz wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawczych przyznawana była pomoc pieniężna na usamodzielnienie i kontynuowaniu nauki. Jest to zadanie własne powiatu finansowane ze środków miasta.

Osoby usamodzielnione w 2008r. korzystały tylko z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, a nie otrzymały pomocy pieniężnej na usamodzielnienie (które wypłacane jest po zakończeniu nauki) ani pomocy rzeczowej (które wypłacane jest na zagospodarowanie w ciągu procesu usamodzielnienia).

Tabela nr 36. Usamodzielnienia wychowanków z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych w 2008r.

Wyszczególnienie	Liczba osób z rodzin zastępczych	Liczba osób z placówek opiekuńczo-wychowawczych
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	25	6
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	2	0
Pomoc na zagospodarowanie	9	0
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	0	1

Rozdział IX

ŚWIADCZENIA RODZINNE, ZALICZKA ALIMENTACYJNA, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY, POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Na podstawie Ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r., Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej z 22 kwietnia 2005r. oraz Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2008r., Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego (Dział Świadczeń Rodzinnych i Zaliczek Alimentacyjnych do 30 września 2008r.) MOPS wypłacał:

- a. zasiłki rodzinne z dodatkami,
- b. świadczenia opiekuńcze: zasiłki i świadczenia pielęgnacyjne,
- c. zaliczki alimentacyjne (do 30 września),
- d. świadczenia z funduszu alimentacyjnego (po 1 października).

W ciągu całego roku liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych spadła o 23%. Jest to konsekwencją utrzymania kryterium dochodowego na poziomie 504 zł przy jednoczesnym spadku bezrobocia i wzroście realnych płac. Liczba świadczeń w ramach zasiłku rodzinnego (wraz z dodatkami) spadła w 2008 o 16,6% w stosunku do roku poprzedniego (z 26 005 na 21 696 świadczeń). Jednocześnie liczba świadczeń w ramach zasiłku pielęgnacyjnego wzrosła o 3,5% (2008 – 8 198, 2007 – 7 920) ze względu na starzenie się społeczeństwa.

Od 2006 roku widać nieznaczny, ale stały wzrost ilości wypłaconych jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka. Liczba dzieci, na które wypłacono świadczenie w 2008 roku wyniosła 305.

Tabela nr 37. Kwoty świadczeń rodzinnych w latach 2006 - 2008

Suma wypłaconych świadczeń (w zł)	2006	2007	2008
Świadczenia rodzinne	3 626 797	3 852 229	3 575 493
Zasiłki pielęgnacyjne	1 041 381	1 211 760	1 254 294
Świadczenia pielęgnacyjne	189 028	201 838	206 430
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	289 000	298 000	305 000

Zmiana ustawy dotyczącej zaliczek alimentacyjnych na przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego zmieniła zasadniczo zasady korzystania z tej formy pomocy. Do 30 września zaliczka przysługiwała przy spełnieniu kryterium dochodowego 583 zł, podczas gdy w ostatnim kwartale roku kryterium to zostało znacznie podwyższone

i wynosiło 725 zł. Dodatkowo, zniesiono wybrane ograniczenia przyznawania świadczeń dotyczących sytuacji rodzinnej opiekuna dziecka.

Tabela nr 38. Zaliczki alimentacyjne w latach 2006 - 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	I – IX 2008
Suma wypłaconych świadczeń (w zł)	871 126	804 681	574 684
Procent wyegzekwowanych należności	2,05	2,64	11,3

Tabela nr 39. Fundusz alimentacyjny w 2008r.

Wyszczególnienie	X – XII 2008
Suma wypłaconych świadczeń (w zł)	283 560
Procent wyegzekwowanych należności	10,76

W 2008 roku (trzy pierwsze kwartały) spadek liczby osób korzystających z zaliczki alimentacyjnej wyniósł 18,5%, co może wynikać z utrzymanego niskiego kryterium dochodowego oraz warunków uprawniających do przyznania zaliczki. Znacznie wzrósł procent wyegzekwowanych należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych z 2,64 w poprzednim roku do 11,3 punktu procentowego w roku sprawozdawczym dzięki efektywnej pracy Działu. W przypadku egzekwowania należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego procent ten wynosi 10,7. Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego wyniosła 191 osób (zmiana ustawy od 1 października 2008r.).

Rozdział X

ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

I KOŚCIELNE

Zadania pomocy społecznej realizowane są bezpośrednio przez MOPS lub zlecane organizacjom pozarządowym w drodze otwartego konkursu ofert ogłaszanego przez Prezydenta Miasta Sopotu lub na podstawie Ustawy Prawo zamówień publicznych.

W 2008 roku w wyniku otwartych konkursów ofert ogłoszonych zgodnie z Uchwałą Nr X/127/2007 Rady Miasta Sopotu z dnia 12 października 2007 roku w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Gminy Miasta Sopotu z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na terenie miasta na rok 2008 oraz Zarządzeniem Nr 232/2007 Prezydenta Miasta Sopotu z dnia 12 października 2007 roku w sprawie zasad realizacji Programu Współpracy Miasta Sopotu z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na terenie miasta i trybu postępowania przy udzielaniu dotacji, sposobu ich rozliczania oraz kontroli wykonania zadania zleconego w sferze zadań pożytku publicznego zmienionego Zarządzeniem 313/2008 31 stycznia 2008 przyznano dotacje na zadania powierzone i wspierane z zakresu pomocy społecznej. W 2008 roku realizowano także zadania, na które dotacje były przyznane w latach wcześniejszych.

Tabela nr 40. Dotacje w 2008 roku na zadania powierzone przyznane organizacjom pozarządowym w drodze otwartego konkursu ofert

Organizacja pozarządowa	Nazwa zadania	Czas trwania umowy w 2008r.	Wysokość przyznanej dotacji (w zł)
Caritas Archidiecezji Gdańskiej	Zapewnienie opieki w domu pomocy społecznej osobom w podeszłym wieku	01.01. – 31.03.	23 537 2 021,-/m-c
Dom Pomocy Społecznej z Ośrodkiem Dziennego Pobytu dla Dzieci prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a' Paulo	Zapewnienie opieki w domu pomocy społecznej osobom w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorym	01.01. – 31.03.	23 400
Caritas Archidiecezji Gdańskiej	Zapewnienie opieki w domu pomocy społecznej osobom w podeszłym wieku	01.04. – 31.12.	83 700 2 250,-/mc
Pomorski Zarząd Wojewódzki Polski Komitet Pomocy Społecznej	Usługi opiekuńcze świadczone w domach	01.01. – 30.04.	163 680
Pomorski Zarząd Wojewódzki Polski Komitet Pomocy Społecznej	Usługi opiekuńcze świadczone w domach	01.05. – 31.12.	710 400
Polski Czerwony Krzyż Pomorski Zarząd Wojewódzki	Usługi opiekuńcze świadczone w domach	01.01. – 30.04.	163 488
Polski Czerwony Krzyż Pomorski Zarząd Wojewódzki	Usługi opiekuńcze świadczone w domach	01.05. -31.12.	235 872
Polski Czerwony Krzyż Pomorski Zarząd Okręgowy	Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	01.01. – 31.12.	151 895
Stowarzyszenie „Sopocki Dom”	Zapewnienie opieki w formie wsparcia dziennego dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej – ognisko wychowawcze	01.01. – 31.12.	165 400
Fundacja „Rodzina Nadziei”	Zapewnienie całodobowej opieki dziecku i rodzinie znajdującej się w kryzysowej sytuacji	01.01. – 31.12.	50 100
RAZEM			1 771 472

Tabela nr 41. Dotacje na zadania wspierane przyznane organizacjom pozarządowym w drodze otwartego konkursu ofert w 2008r.

Organizacja pozarządowa	Nazwa zadania	Termin realizacji zadania w 2008r.	Wysokość przyznanej dotacji (w zł)
Polski Komitet Pomocy Społecznej Pomorski Zarząd Wojewódzki	Udzielanie pomocy rzeczowej i żywnościowej osobom i rodzinom o najniższych dochodach	01.01. – 31.12.	8 800
Stowarzyszenie Patronat	Udzielanie pomocy osobom zwalnianym z więzienia w formie bonów żywnościowo-towarowych oraz pomoc ich rodzinom	01.01. – 31.12.	3 500
Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta	Zapewnienie pomocy rzeczowej osobom i rodzinom o najniższych dochodach	01.01. – 31.12.	15 000
Stowarzyszenie Po_moc	„Z wiedzą w przyszłość” – wsparcie popołudniowe dzieci podopiecznych MOPS	04.02. – 31.12.	7 560
Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gdańskie	Ogrzewalnia miejscem czasowego pobytu dla osób bezdomnych znajdujących się w sytuacji kryzysowej	15.05. – 31.12.	5 000
RAZEM			39 860

W wyniku zakupu usług zgodnie z Ustawą Prawo zamówień publicznych zostały wyłonione organizacje pozarządowe, które realizują zadania w zakresie zapewnienia schronienia i czasowej opieki całodobowej osobom starszym i niepełnosprawnym.

Miasto Sopot przeznaczyło 18% budżetu pomocy społecznej (bez świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego) na realizację zadań przez organizacje pozarządowe i kościelne.

Rozdział XI

WAŻNE WYDARZENIA I INICJATYWY REALIZOWANE PRZEZ MOPS

STYCZEŃ

Asystent rodziny w programie „Dzień Dobry TVN”

w ogólnopolskim programie „Dzień dobry TVN” przedstawiono materiał o rodzinie wspieranej przez Asystentkę.

Ferie zimowe dla dzieci

W czasie ferii zimowych pracownicy Działu Pracy Socjalnej w partnerstwie z Klubem Kobiet Kreatywnych, Klubem „Potok” oraz Młodzieżowym Domem Kultury zorganizowali zajęcia dla 14 dzieci w wieku 7-10 lat z rodzin objętych wsparciem ośrodka.

MARZEC

Prezentacja realizacji kontraktów socjalnych

na spotkaniu Grupy Wymiany Doświadczeń – pomoc społeczna, realizowanego przez Związek Miast Polskich odbywającego się w Szamotułach zaprezentowano sposób i doświadczenia z realizacji kontraktów socjalnych w Sopocie.

Zakończenie projektu „Agenda Bezdomności – Standard Aktywnego Powrotu na Rynek Pracy”

Projekt trwający od listopada 2004 finansowany był z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL. Jego głównym celem było zwiększenie szans osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością na przywrócenie samodzielności społecznej, w tym powrót na rynek pracy, poprzez wypracowanie i wdrożenie kompleksowego zintegrowanego systemu reintegracji społecznej i zawodowej. MOPS jako partner projektu kierował osoby bezdomne do proponowanych działań. Z klientami Ośrodka zawarto 8 Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności, z których czterech ukończyło programy, w tym dwóch podjęło pracę a jedna osoba zdecydowała się na podjęcie terapii uzależnień. Ponadto, jedna osoba uczestniczyła we wszystkich etapach projektu, w tym skorzystała z formy mieszkania treningowego (wspieranego) i w efekcie usamodzielniała się.

Konferencja podsumowująca projekt „Można Inaczej”

Projekt realizowany był od 1 lutego 2007 do 31 marca 2008 roku przez MOPS Sopot wraz ze Związkiem Harcerstwa Polskiego Hufiec Sopot a współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt adresowany był do dwóch grup beneficjentów: młodzieży w wieku 15-20 lat, która z różnych przyczyn ma utrudniony start w dorosłe życie oraz osoby długotrwale bezrobotne. W ramach projektu młodzież uczestniczyła w różnorodnych

zajęciach, wśród których były zajęcia rozwoju osobistego, a także doradztwo zawodowe i kursy zawodowe. Osoby bezrobotne przygotowano do pracy w charakterze asystentów rodziny, czyli osób udzielających wsparcia rodzinom niezaradnym, będącym w trudnej sytuacji życiowej.

Wyjazd uczestników DOA na Litwę

Wyjazd grupy teatralnej „Teatr Ubogi Relacji” z Dziennego Ośrodka Adaptacyjnego na Litwę na Międzynarodowy Festiwal Grup Teatralnych Osób Niepełnosprawnych. Zaprezentowano przedstawienie „Arytmia uczuć”, według scenariusza przygotowanego przez aktorów, opowiadające o przyczynach i skutkach wykluczenia społecznego. Występ spotkał się z dużym zainteresowaniem, a teatr został zaproszony na kolejną edycję festiwalu.

KWIECIEŃ

Spotkania świąteczne

W Dziennym Ośrodku Adaptacyjnym i Dziennym Domu Pomocy Społecznej zorganizowano specjalne spotkania z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych.

Turniej tenisa stołowego

Wspólnie ze Stowarzyszeniem „Na Drodze Ekspresji” zorganizowano Turniej Tenisa Stołowego o puchar Prezydenta Miasta Sopot oraz kierownika DOA. Turniej rozgrywany był w ramach Pomorskiej Ligi Tenisa Stołowego. Wzięło w nim udział razem około stu niepełnosprawnych sportowców i dzieci działających na co dzień w szkolnym Klubie „Skoczek” przy Szkole Podstawowej nr 8.

MAJ

Alternatywny Wieczór Muzyczny

Został on zorganizowany przez Stowarzyszenie „Na Drodze Ekspresji”, Stowarzyszenie „Wyspa” oraz instytucje z dzielnicy Brodwin (szkoła, przedszkole) przy współpracy z Dziennym Ośrodkiem Adaptacyjnym przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. W występach na festynie „Brodwin od nowa” uczestniczyło osiem osób z DOA, będących członkami zespołu muzycznego „Entuzjaści”. Reszta uczestników aktywnie uczestniczyła w występach na widowni. Wieczór Muzyczny jest elementem projektu „Karawana 2000 Na drodze Ekspresji”, którego celem jest promocja sztuki osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz umożliwienie osobom niepełnosprawnym wyjścia z izolacji społecznej.

Mistrzostwa w pływaniu

II mistrzostwa w pływaniu uczestników Dziennego Ośrodka Adaptacyjnego MOPS zostały zorganizowane w ramach obchodów 25 - lecia DOA w Sopocie.

„Sprawdź, jaki zasiłek Ci się należy”

W redakcji dziennika „Fakt” kierownicy Działu Świadczeń Pomocy i Rehabilitacji Społecznej, Działu Świadczeń Rodzinnych i Zaliczki Alimentacyjnej oraz starszy specjalista z Zespołu Rehabilitacji Społecznej z MOPS Sopot pełnili dyżur, by wyjaśnić wszelkie wątpliwości i poinstruować zainteresowanych, jaką pomoc można otrzymać.

CZERWIEC

Piknik dla rodziców i dzieci z rodzin zastępczych

Z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego przypadającego na 30 maja Dział Pomocy Rodzinie zorganizował piknik. Otwarcia dokonał Wiceprezydent Miasta Sopotu. Celem pikniku było docenienie indywidualnego zaangażowania każdej z rodzin i zadania, którego się podjęli, był też on okazją do integracji rodzin z terenu Sopotu i spoza naszego powiatu. Ponadto, na ulicach Sopotu informowano mieszkańców o idei rodzicielstwa zastępczego i możliwości zostania rodziną zastępczą.

Warsztaty „Sopot, ulica Sztuki”

Podczas bezpłatnych warsztatów plastycznych dla osób niepełnosprawnych (w tym uczestników Dziennego Ośrodka Adaptacyjnego) uczestnicy poznawali tajniki sztuki malarskiej. Finałem przedsięwzięcia była uliczna galeria w witrynach wielu sopockich sklepów, aptek, klubów i restauracji. Był to wspólny projekt Towarzystwa Przyjaciół Sopotu, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sopocie oraz Stowarzyszenia „Na Drodze Ekspresji”.

Wieczór poezji

W ramach projektu „Karawana 2000 Na Drodze Ekspresji” i współpracy DOA z organizacjami pozarządowymi, została zaprezentowana twórczość poetycka osób niepełnosprawnych, podczas wieczoru poezji, który miał miejsce w Dworcu Sierakowskich. Oprawę muzyczną stanowił występ zespołu ZWwarta Kwarta ze Szkoły Muzycznej w Sopocie.

Spotkanie Grupy Wymiany Doświadczeń w Sopocie

W Grupie z zakresu pomocy społecznej brało udział siedem miast: Bielsko-Biała, Częstochowa, Dzierżoniów, Konin, Szamotuły, Sochaczew i Sopot a koordynatorem grupy była Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej Warszawa – Żoliborz. Celem projektu było rozwinięcie współpracy samorządów w celu doskonalenia dostarczania usług publicznych - poprzez mierzenie kosztów i wyników realizacji zadań, badanie satysfakcji odbiorców usług i wzajemne dzielenie się doświadczeniami w zakresie organizowania i dostarczania usług. Grupa pomocy społecznej skupiła się na trzech tematach: kontrakty socjalne, usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania, bezdomność. Podczas spotkania przedstawiono projekt doskonalący zarządzanie usługami opiekuńczymi w Sopocie wypracowany w ramach GWD przez przedstawicieli UM i MOPS Sopot.

Projekt „Budowanie potencjału instytucjonalnego samorządów dla lepszego dostarczania usług publicznych” realizowany był przez Związek Miast Polskich wraz z partnerami: Związkiem Powiatów Polskich i Związkiem Gmin Wiejskich RP ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego w latach 2007-2011.

Festyn „Wyjść naprzeciw”

Pracownicy Dziennego Domu Pomocy Społecznej wraz ze słuchaczami Kolegium Pracowników Socjalnych wspólnie zorganizowali festyn, którego tematem przewodnim było zapobieganie zjawisku marginalizacji społecznej.

Otwarcie Punktu Konsultacji Społecznej

Na osiedlu Mickiewicza w Sopocie otwarto Punkt Konsultacji Społecznej, w którym mieszkańcy mogą uzyskać poradę od pracownika socjalnego, a także wymienić się informacjami czy zgłaszać swoje potrzeby. W ramach działania PKS organizowane były spotkania okolicznościowe oraz wyjazdy na całodzienne wycieczki.

Przyjęcie „Programu Przeciwdziałania Przemocy”

Uchwałą Rady Miasta Nr XVI/211/2008 przyjęto „Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2008 – 2014” wypracowany przez pracowników Działu Pomocy Rodzinie.

Wyjazdy letnie dla dzieci i młodzieży wakacje szkolne

W okresie wakacji szkolnych zorganizowano trzy wyjazdy dla łącznie 50 dzieci, w tym 10 dzieci z rodzin zastępczych.

LIPIEC

Przystąpienie MOPS do projektu „Trzymajmy się razem – obsługa sopockiego PPnRZiSS”

Projekt realizowany był przez Fundację na Rzecz Demokracji Lokalnej wraz z partnerami: Powiatowym Urzędem Pracy w Gdyni, Urzędem Miasta Sopotu oraz MOPS Sopot. Głównym celem projektu było budowanie partnerstwa na rzecz podejmowania wspólnych inicjatyw dotyczących aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców powiatu. W ramach projektu stworzono aktualną diagnozę społeczno – ekonomiczną, wskazano mocne i słabe strony działania powiatu. Powyższe dane przedstawiane były za okres pierwszego półrocza, po trzech kwartałach i za cały rok 2008.

Pierwsze porozumienie z wolontariuszem

Zainaugurowano działanie wolontariatu w MOPS Sopot.

SIERPIEŃ

Wielopokoleniowy Letni Piknik

Piknik zorganizowany został przez Asystentów Rodziny z Działem Pracy Socjalnej i pracownikami Dziennego Domu Pomocy Społecznej. Oprócz zajęć sportowych i ciekawej oprawy muzycznej zaplanowano wspólne przygotowywanie potraw śniadaniowych (kanapek i gofrów), którego celem było wyrobienie u matek nawyku przygotowywania drugiego śniadania dzieciom uczęszczającym do szkoły.

Zmiana siedziby Działu Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego

Otwarto nową siedzibę działu przy Al. Niepodległości 876 w Sopocie.

WRZESIEŃ

Festyn „W zdrowym ciele zdrowy duch”

Pracownicy Dziennego Domu Pomocy Społecznej zorganizowali festyn adresowany do seniorów i osób niepełnosprawnych, którego tematem przewodnim było przedstawienie różnorodnych możliwości dbania o kondycję fizyczną i pogodę ducha. Współorganizatorem był Uniwersytet Brahma Kumaris.

VI Sopocki Festyn Organizacji Pozarządowych

W festynie uczestniczyli przedstawiciele wszystkich działów MOPS. Promowano działania MOPS Sopot oraz ideę Rodzicielstwa Zastępczego.

5-lecie istnienia Grupy Usamodzielnienia

Z okazji 5-lecia Grupy Usamodzielnienia „Sopocka Rodzinka” Filia Domu Dziecka „Na Wzgórzu” w Sopocie zorganizowano uroczyste spotkanie w jej siedzibie. Priorytetowym celem funkcjonowania Filii jest nauka samodzielnego życia, radzenia sobie z codziennymi czynnościami i przygotowanie do samodzielności życiowej. Grupa stawia na indywidualną pracę z wychowankiem tworząc rodzinną wspólnotę. Grupa Usamodzielnienia

przygotowana jest dla ośmiu wychowanków w wieku powyżej 14 roku życia. W ciągu pięciu lat placówkę opuściło 20 wychowanków.

25-lecia działalności Dziennego Ośrodka Adaptacyjnego

Z okazji Jubileuszu DOA odbyła się uroczystość, w której uczestniczyli przedstawiciele władz miejskich i wojewódzkich, jak i przedstawiciele innych ośrodków i zaprzyjaźnionych organizacji pozarządowych. Ośrodek powstał w 1982 roku jako Filia Domu Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży w Gdańsku Oruni. Od początku Ośrodek miał być alternatywą dla domu pomocy społecznej dla tych podopiecznych, których rodzice nie zrezygnowali z opieki nad swoimi niepełnosprawnymi dziećmi. Sopocki Ośrodek był jedną z pierwszych placówek tego typu w Polsce.

PAŹDZIERNIK

Wizyta gości z Ukrainy

Przedstawiciele organów władzy państwowej, samorządowej i organizacji pozarządowych z Ukrainy złożyli wizytę w MOPS Sopot w celu poznania systemu opieki zastępczej i oferty sopockich ośrodków wsparcia. Wizyta zorganizowana była przez Instytut Informacji Publicznej we współpracy z Fundacją im. Stefana Batorego.

Zmiana siedziby Zespołu Rehabilitacji Społecznej

Zespół przeniesiono do siedziby przy ul. Marynarzy 4.

30-lecie pobytu uczestniczki w Dziennym Domu Pomocy Społecznej

Uroczyście obchodzono jubileusz pobytu p. Danuty w DDPS. Pani Danuta przez trzydzieści lat aktywnie korzystała ze wszystkich form aktywizacji i zajęć kulturalnych i nie opuściła ani jednego dnia zajęć. W programie „Prosto z Polski” w TVN24 ukazał się materiał przedstawiający sylwetkę podopiecznej oraz ośrodek.

Bal hawajski

Z okazji Dnia Seniora odbył się bal, w którym uczestniczyli uczestnicy DDPS oraz zaproszeni goście. Przy gorącej muzyce seniorzy nie tylko odbyli „podróż do egzotycznych krajów”, ale także brali udział w konkursach.

LISTOPAD

Otwarto Punkt bezpłatnych porad prawnych dla osób starszych i niepełnosprawnych

Punkt przeznaczony jest dla osób, które mają ograniczone możliwości poruszania się. Dzięki wspólnej inicjatywie MOPS i Studenckiej Uniwersyteckiej Poradni Prawnej Punkt otwarty był w każdy wtorek miesiąca w Dziennym Domu Pomocy Społecznej, a w pierwszy wtorek miesiąca w Punkcie Konsultacji Społecznej na osiedlu Mickiewicza.

Realizacja projektu „Aktywny Rozwój Rodzin Zastępczych”

Projekt realizowany przez Dział Pomocy Rodzinie, a finansowany głównie ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Celem projektu było podniesienie kompetencji wychowawczych funkcjonujących już rodzin zastępczych zawodowych i niespokrewnionych poprzez poszerzenie wiedzy praktycznej i teoretycznej w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi ze specyficznymi trudnościami wychowawczymi (Płodowy Zespół Alkoholowy - FAS, Nadpobudliwość Psychoruchowa - ADHD, Zespół Zaburzeń Więzi - RAD). W projekcie wzięło udział 9 rodzin (6 rodzin zawodowych, 1 rodzina zastępcza niespokrewniona i 2 spokrewnione).

Wmurowanie aktu erekcyjnego pod budowę Sopockiego Centrum Aktywności Seniora – dom pomocy społecznej

Wmurowaniu aktu erekcyjnego pod budowane Sopockie Centrum Aktywności Seniora w Sopocie towarzyszyło duże zainteresowanie. Na uroczystość przybyli liczni seniorzy, aktywnie wspierający budowę, wielu gości oraz przedstawiciele samorządu.

GRUDZIEŃ

Spotkanie dotyczące pomocy osobom bezdomnym

Jak co roku odbyło się spotkanie przedstawicieli służb pomocowych i mundurowych w Sopocie w celu zapewnienia sprawnej i efektywnej pomocy osobom potrzebującym w trakcie zbliżającego się okresu zimowego.

„Srebrne Drzewko” dla Dyrektora MOPS w Sopocie

Marszałek Województwa Pomorskiego przyznał z okazji Dnia Pracownika Socjalnego p. Dyrektor Annie Jarosz nagrodę „Srebrnego Drzewka” w uznaniu za wybitne i nowatorskie osiągnięcia w dziedzinie pomocy społecznej.

Powołanie Środowiskowego Domu Samopomocy – Ośrodek Adaptacyjny

Uchwałą Rady Miasta Nr XXI/282/2008 powołano Środowiskowy Dom Samopomocy – Ośrodek Adaptacyjny, który powstał w wyniku przekształcenia Dziennego Ośrodka Adaptacyjnego przy ul. Kolejowej 14.

Konferencja podsumowująca projekt „Przyszłość w Twoich rękach” w 2008r.

Projekt realizowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie od 1 maja 2008r., współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS. Celem projektu była zmiana postaw społecznych beneficjentów, podniesienie motywacji do podjęcia zatrudnienia a w efekcie uniezależnienie od pomocy społecznej i zwiększenie szans na otwartym rynku pracy. Beneficjenci przy wsparciu pracownika socjalnego, psychologa i doradcy zawodowego wybrali kursy zawodowe podnoszące ich kwalifikacje (kursy komputerowe, florystyka, stylizacja paznokcia, wizaż, kurs języka angielskiego, prawo jazdy, obsługa sekretariatu). Udział w projekcie umożliwił jego uczestnikom poznanie swoich mocnych i słabych stron, a także odzyskanie wiary we własne siły niezbędne do pokonania barier psychologicznych i społecznych.

Spotkanie świąteczne z mieszkańcami przy ul. Bohaterów Monte Cassino

Poczęstunek świąteczny dla mieszkańców Sopotu zorganizowany został przez Karczmę Polską „Zagroda”, Urząd Miasta Sopotu oraz MOPS Sopot i organizacje z nim współpracujące – „Sopocki Dom”, „Caritas” oraz Sopockie Centrum Organizacji Pozarządowych. Podczas poczęstunku prowadzono sprzedaż kartek świątecznych wykonanych przez uczestników DDPS, z której dochód przekazano dzieciom ze Stowarzyszenia „Sopocki Dom”. W czasie spotkania mieszkańcy ubrali „drzewko marzeń”.

„Sopocka Szopka Bożonarodzeniowa”

Rozstrzygnięto konkurs plastyczny w Dziennym Ośrodku Adaptacyjnym adresowany do osób niepełnosprawnych, którego ideą było połączenie znanej z tradycji wizji szopki bożonarodzeniowej z elementami zabytkowej architektury Sopotu.

Spotkania świąteczne dla potrzebujących mieszkańców Sopotu

Miedzy 6 a 24 grudnia odbywały się spotkania świąteczne dla różnych grup niezamożnych, samotnych mieszkańców Sopotu, w tym dzieci objętych pomocą Ośrodka. Organizowano i dystrybuowano paczki świąteczne. Łącznie z pomocy skorzystało ponad 400 osób.

Rozdział X PODSUMOWANIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie realizował wszystkie zadania gminne, powiatowe i zlecone do realizacji przez administrację rządową wynikające z Ustawy o pomocy społecznej. Realizowano także zadania wynikające z Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jak również Ustawy o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy oraz dodatkowo na zlecenie Prezydenta Miasta Sopotu realizowano zadania z Ustawy o świadczeniach rodzinnych i Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej oraz Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Realizowano projekty finansowane z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Podejmowano nowe inicjatywy, wdrażano pilotażowe projekty mające na celu wzmocnienie działań Ośrodka.

W 2008 roku liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS w ramach Ustawy o pomocy społecznej spadła o niecałe 2% w stosunku do 2007 roku. Spadła liczba osób korzystających z pomocy w formie zasiłków, natomiast wzrosła liczba osób objętych usługami opiekuńczymi średnio w miesiącu, co jest naturalną konsekwencją zmian demograficznych w Sopocie. Nadal wśród najczęstszych przesłanek do udzielenia pomocy znajdują się długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Obserwowany jest nieznaczny, ale stały wzrost liczby osób korzystających z zasiłku stałego, przy widocznym wzroście liczby osób samotnie gospodarujących. Wzrost liczby osób korzystających z zasiłku stałego świadczy o istnieniu niekorzystnego zjawiska pozostawiania bez ubezpieczenia emerytalnego, co w konsekwencji powoduje, iż osoby te w wieku emerytalnym nie posiadają prawa do świadczeń wypracowanych, a jedynie utrzymują się z zasiłku z pomocy społecznej.

Ze względu na starzejącą się społeczność Sopotu, która wymaga rozbudowania i wzmocnienia systemu wsparcia w oparciu o szeroki rynek usług socjalnych podjęto działania w celu podwyższania jakości usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, w tym podwyższenia nakładów finansowych na to zadanie. Budowane Sopotkie Centrum Aktywności Seniora – dom pomocy społecznej stanie się ważnym elementem infrastruktury Sopotu. W 2008 roku koszt utrzymania osób w domach pomocy społecznej wszystkich typów znacznie wzrósł, a większość skierowanych w 2008 roku to osoby przewlekłe somatycznie chore.

Sytuacja na rynku pracy oraz konsekwentna praca z klientami spowodowała zmniejszenie liczby klientów korzystających z pomocy z powodu bezrobocia (o 19% w stosunku do 2007 roku). Kierowanie do prac społecznie – użytecznych jest jedną z form pracy przynoszącą widoczne efekty. Wzrósł zarazem procent osób podejmujących prace, jak również odsetek osób podejmujących zatrudnienie na otwartym rynku pracy. Realizowano projekt systemowy „Przyszłość w Twoich rękach” finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach którego udzielono szerokiego indywidualnego i aktywnego wsparcia osobom bezrobotnym i nieaktywnym zawodowo.

W 2008 roku prowadzono dalsze działania, których celem było wzmocnienie potencjału rodziny. Praca kontraktem socjalnym z rodziną dysfunkcyjną, czy wsparcie „Asystenta rodziny” były niezbędnym elementem systemu. Co za tym idzie, znacznie spadła liczba rodzin, którym udzielono pomocy ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (o 35% w stosunku do roku poprzedniego).

Konsekwentnie rozbudowywano system rodzin zastępczych. Z roku na rok coraz więcej rodzin podejmuje się pełnienia roli rodziny zastępczej. Wszystkie postanowienia Sądu o umieszczeniu dziecka poza rodziną były niezwłocznie realizowane.

Zaplanowane działania na 2008 rok, określone w *Sprawozdaniu z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sopocie w 2007 roku* zostały zrealizowane w następującym zakresie:

1. Dalsze prace w zakresie koncepcji i budowy domu pomocy społecznej w Sopocie – kontynuowano wszystkie niezbędne działania,
2. Badanie potrzeb społecznych mieszkańców Sopotu oraz monitoring jakości usług społecznych – przeprowadzono badanie jakości świadczonych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
3. Wdrożenie i realizacja projektu systemowego finansowanego z EFS w zakresie pracy aktywnymi formami pracy socjalnej – realizacja projektu od 1 maja do 31 grudnia 2008 roku,
4. Wzmacnianie rodziny niewydolnej wychowawczo m.in. poprzez realizację projektu „Asystent rodziny” – wsparciem objęto o 23% więcej środowisk niż w roku poprzednim,
5. Podwyższanie jakości usług opiekuńczych – przeznaczono większe środki finansowe na realizację zadania,
6. Dalszy rozwój systemu rodzinnej opieki zastępczej – pozyskiwano nowe rodziny zastępcze, zrealizowano projekt „Aktywny Rozwój Rodzin Zastępczych”,
7. Opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Program został przyjęty Uchwałą Rady Miasta Nr XVI/211/2008,
8. Opracowanie i wdrożenie koncepcji „Wolontariat w MOPS Sopot” – wolontariusze świadczyli prace stałe i czasowe na rzecz klientów,
9. Rozwój form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – współpracowano z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Gdańsku w zakresie przygotowywania osób niepełnosprawnych do pracy na otwartym rynku pracy.

MOPS współpracował z wieloma organizacjami pozarządowymi w zakresie integracji społecznej, szczególnie osób niepełnosprawnych. Realizowano postanowienia Strategii Integracji i Polityki Społecznej na lata 2005 – 2014 przyjętej Uchwałą Rady Miasta Sopotu z 11 lutego 2005r.

POTRZEBY:

1. Dalsze wzmacnianie rodziny, w tym niewydolnej wychowawczo oraz z problemem radzenia sobie w trudnej sytuacji życiowej m.in. poprzez realizację projektu „Asystent rodziny” i inne instrumenty aktywnej integracji,
2. Doskonalenie kompleksowego systemu wsparcia osób starszych w ich funkcjonowaniu w społeczności lokalnej,
3. Badanie potrzeb społecznych mieszkańców Sopotu, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
4. Zapewnienie odpowiednich warunków technicznych m.in. organizacyjnych, kadrowych, lokalowych do świadczenia usług społecznych o wysokim standardzie dostosowanym do potrzeb mieszkańców w celu skutecznego rozwiązywania problemów społecznych oraz ich zapobiegania.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

TABELE:

Tabela nr 1.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych i odwołań w 2008r.
Tabela Nr 2.	Źródła finansowania zadań na podstawie Ustawy o pomocy społecznej
Tabela Nr 3.	Realizacja zadań przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie (na podstawie Ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw; płatnikiem MOPS i Urząd Miasta Sopotu)

- Tabela nr 4. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (gminnych i powiatowych) ze względu na podział zadań (na podstawie Ustawy o pomocy społecznej)
- Tabela nr 5. Dominujące przesłanki do udzielania pomocy w ramach zadań własnych i zleconych gminie w zakresie pomocy społecznej w latach 2006 – 2008
- Tabela nr 6. Liczba osób korzystająca z wyżywienia w DDPS w 2008r.
- Tabela nr 7. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania w latach 2006 - 2008
- Tabela nr 8. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w ośrodkach wsparcia w latach 2006 - 2008
- Tabela nr 9. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2006 - 2008
- Tabela nr 10. Liczba osób ogółem przebywających w domach pomocy społecznej w 2008r.
- Tabela nr 11. Świadczenie rehabilitacji społecznej w 2008r.
- Tabela nr 12. Zasiłek stały w latach 2006 - 2008
- Tabela nr 13. Składki na ubezpieczenie zdrowotne w latach 2006 - 2008
- Tabela nr 14. Zasiłek okresowy w latach 2006 - 2008
- Tabela nr 15. Koszty zasiłku celowego na pokrycie kosztów leków i leczenia w latach 2006 – 2008
- Tabela nr 16. Liczba osób korzystająca z zasiłku celowego na pokrycie kosztów leków i leczenia w latach 2006 – 2008
- Tabela nr 17. Koszty zasiłku celowego na pokrycie kosztów opału i dogrzanie mieszkania w latach 2006 - 2008
- Tabela nr 18. Liczba osób korzystających z zasiłku celowego na pokrycie kosztów opału i dogrzanie mieszkania w latach 2006 - 2008
- Tabela nr 19. Dzieci korzystające z posiłków w szkołach i przedszkolach w 2008r.
- Tabela nr 20. Liczba osób bezdomnych w latach 2006 - 2008
- Tabela nr 21. Podmioty zapewniające schronienie zgodnie z umowami w 2008r.
- Tabela nr 22. Praca socjalna realizowana w ramach zadań gminy w latach 2007 – 2008
- Tabela nr 23. Kontrakt socjalny w latach 2007 – 2008
- Tabela nr 24. Podmioty zapewniające miejsca na prace społecznie – użyteczne w 2008r.
- Tabela nr 25. Prace społecznie –użyteczne w latach 2007 - 2008
- Tabela nr 26. Punkt Interwencji Kryzysowej w latach 2007 - 2008
- Tabela nr 27. Poradnictwo pedagogiczne w latach 2007 - 2008
- Tabela nr 28. Poradnictwo prawne w latach 2007 - 2008
- Tabela nr 29. Rodziny zastępcze w 2008r.
- Tabela nr 30. Kierowanie dzieci z Sopotu do opieki zastępczej w latach 2007 - 2008
- Tabela nr 31. Wykorzystanie miejsc interwencyjnych w latach 2006 – 2008
- Tabela nr 32. Wykorzystanie miejsc w Domu Dziecka „Na Wzgórzu” w 2008r.
- Tabela nr 33. Dzieci opuszczające Dom Dziecka „Na Wzgórzu” w 2008r.
- Tabela nr 34. Wykorzystanie miejsc w ognisku wychowawczym w latach 2006 – 2008
- Tabela nr 35. Praca socjalna z rodzinami naturalnymi i wychowankami systemu opieki zastępczej w latach 2006 - 2008
- Tabela nr 36. Usamodzielnienia wychowanków z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych w 2008r.
- Tabela nr 37. Kwoty świadczeń rodzinnych w latach 2006 - 2008
- Tabela nr 38. Zaliczki alimentacyjne w latach 2006 - 2008
- Tabela nr 39. Fundusz alimentacyjny w 2008r.
- Tabela nr 40. Dotacje w 2008 roku na zadania powierzone przyznane organizacjom pozarządowym w drodze otwartego konkursu ofert
- Tabela nr 41. Dotacje na zadania wspierane przyznane organizacjom pozarządowym w drodze otwartego konkursu ofert w 2008r.

WYKRESY:

- Wykres nr 1. Dominujące przesłanki do udzielania pomocy w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2008r.
- Wykres nr 2. Struktura wydatków na zasiłki i pomoc w naturze w 2008r.

Sporządziła:

Barbara Mejsner – specjalista ds. analiz